

LAULAMISEN MOTIVAATIO POIKAKUOROSSA

Musiikkikasvatuksen pro gradu
Jyväskylän yliopisto
Musiikin laitos
syksy 2002
Mikko Murtoniemi

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistinen	Laitos Musiikin laitos
Tekijä Mikko Murtoniemi	
Työn nimi Laulamisen motivaatio poikakuorossa	
Oppiaine Musiikkikasvatus	Työn laji Pro gradu -tutkielma
Aika Syksy 2002	Sivumäärä 70 + liitteet
Tiivistelmä - Abstract Laulamisen motivaatiota poikakuorossa ei juurikaan ole tutkittu Suomessa. Tässä tutkimuksessa pyrin selvittämään, mikä motivoi poikia laulamaan poikakuorossa. Tutkimukseni perustuu Kososen (1996) motivaatioluokitukseen ja on luonteeltaan kvantitatiivinen survey-tutkimus. Tutkimukseen osallistui laulajia kahdesta jyvaskyläläisestä poikakuorosta, yhteensä 44 iältään 8–13-vuotiasta poikaa. Tutkimustuloksista ilmeni, että sisäinen motivaatio ja laulamisen tuottamat elämykset ovat tärkeitä poikakuorolaisille. Hallintamotiivien voimakkuus poikakuorolaisten keskuudessa viittaa kenties siihen, että hallinnan kautta syntyy myös positiiviset elämykset laulamisesta; minä osaan – laulaminen on kivaa. Vanhemmilla on suuri rooli kuoroharrastukseen innostajana. Pelkkä vanhempien kannustus ei kuitenkaan pelkästään riitä pitkäkestoisen motivaation syntymiseen, vaan kuoroharrastuksen on tarjottava sellaisia elämyksiä, jotka virittävät mielenkiinnon laulamiseen. Tutkimuksen perusteella selvisi, että esiintymiset ovat sellainen kantava voima, jota huomattavan suuri osa kuorolaisista piti erittäin merkityksellisenä. Alkuperäinen olettamukseni kavereiden merkityksellisyydestä ei ollutkaan niin itsestään selvä asia, kuin alun perin olin ajatellut. Kuorossa laulaminen ei ole yleinen harrastus suomalaisten poikien keskuudessa. Poikakuoroharrastuksen harvinaisuus ei kuitenkaan tee poikakuorolaisista mitenkään erikoisia. Poikakuorolaiset tulevat aivan tavallisista perheistä, vaikkakin perheen musiikkimyönteisyys vaikuttaa positiivisesti poikakuorolaisten motivaatioon ja kuoroharrastuksen pariin hakeutumiseen. Poikakuoron lisäksi pojilla on usein muitakin harrastuksia, muun muassa urheilu. Uskon, että tutkimukseni avartaa näkökulmia poikien laulamisesta. Jokainen nuorten laulajien kanssa työskentelevä kuoronjohtaja tai opettaja joutuu varmasti miettimään keinoja laulajien motivaation ylläpitämiseksi. Ainakin omia näkökulmiani tämä tutkimus avarsi ja antoi paljon hyödyllistä tietoa siitä, kuinka poikakuorolaisten motivaatiota pystyy ylläpitämään ja parantamaan.	
Asiasanat Poikakuoro, kuoro, kuoronjohtaja, motivaatio, motivaatioluokitus, harrastaminen, laulaminen	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopiston kirjasto, Musiikin laitoksen kirjasto	
Muita tietoja	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	5
2	KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELYÄ	7
	2.1 Käsitteiden <i>motivaatio</i> ja <i>motiivi</i> määrittelyä.....	7
	2.1.1 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio.....	8
	2.2 <i>Harrastus- ja harrastuneisuus</i> -termien määrittelyä	9
	2.2.1 Sukupuolen merkitys musiikin harrastamisessa.....	10
3	LAULAMISEN MOTIIVILUOKITUS.....	11
	3.1 Laulamiseen ja sen tuottamiin elämyksiin perustuvat motiivit	12
	3.1.1 Laulettavaan ohjelmistoon perustuvat motiivit	12
	3.1.2 Kulttuurin omaksuminen.....	13
	3.2 Suoritus- tai saavutusmotiivit ja –motivaatio	14
	3.2.1 Hallintamotiivit.....	14
	3.2.2 Motiivina musiikin esittäminen	15
	3.2.3 Kilpailumotiivi.....	16
	3.2.4 Epäonnistumisen pelko ja syyllisyys, opittu avuttomuus	17
	3.3 Vuorovaikutukseen perustuvat motiivit	17
	3.3.1 Kontaktimotiivit.....	18
	3.3.2 Malli	18
	3.3.3 Auttamis- ja solidaarisuusmotiivi	19
	3.3.4 Kannustus	20
	3.4 Ulkoiset virikkeet	20
	3.5 Välineelliset motiivit – hyöty ja ulkoiset palkkiot.....	21
	3.6 Muita, soittajan persoonallisiin ominaisuuksiin liittyviä motiiveja.....	22
	3.6.1 Uteliaisuus ja kiinnostus	22
	3.6.2 Vakiintuneet tottumukset	22
	3.6.3 Velvollisuudentunto ja väkinäisyys	23
4	KUOROON LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ JA HISTORIAA	24
	4.1 Käsitteiden <i>kuoro</i> ja <i>kuoronjohtaja</i> määrittelyä.....	24
	4.2 Poikakuorotoiminnan kehitysvaiheita Suomessa	25
	4.3 Poikakuoron määrittely – erilaiset poikakuorotyypit.....	27

5	TUTKIMUSASETELMA.....	30
5.1	Tutkimusongelmat	30
5.2	Tutkimusote ja –menetelmät	30
5.3	Tutkimuksen luotettavuus	31
5.3.1	Reliabiliteetti	31
5.3.2	Validiteetti.....	32
6	TUTKIMUSTULOKSET	35
6.1	Taustatiedot	35
6.2	Musiikkimaku.....	36
6.3	Laulamisaika vuosina poikakuorossa	38
6.4	Kuoroharrastuksen tärkeys.....	39
6.5	Muut musiikkiharrastukset.....	39
6.6	Kuorolaulu – musiikkiharrastuksista ensimmäinen vai ei	41
6.7	Vanhempien ja sisarusten musiikkiharrastukset.....	41
6.8	Perheessä kuunneltava musiikki.....	42
6.9	Matka kuoroharjoituksiin ja matkustustapa	43
6.10	Mieluisat/ei mieluisat kuorolaulut	43
6.11	Poikakuoron toimintaan liittyvät kysymykset.....	46
6.11.1	Mistä sait tiedon, että kuoroon haetaan uusia laulajia?.....	46
6.11.2	Miten innostuit kuorossa laulamista?	46
6.11.3	Kuoroharjoituksiin liittyvät kysymykset.....	47
6.11.4	Laulaminen koulun kuorossa tai juhlissa	48
6.11.5	Muistoja poikakuorotaipaleelta	48
6.12	Tulosten vertailua laulamisen motiiviluokitukseen	49
6.12.1	Laulaminen ja sen tuottamat elämykset	49
6.12.1.1	Motiivina laulettava ohjelmisto.....	51
6.12.2	Suoritus- tai saavutusmotiivit ja –motivaatio	52
6.12.2.1	Hallintamotiivit	52
6.12.2.2	Motiivina musiikin esittäminen.....	53
6.12.2.3	Kilpailumotiivi	54
6.12.2.4	Motiivina epäonnistumisen pelko ja syyllisyys, opittu avuttomuus. ...	55
6.12.3	Vuorovaikutukseen perustuvat motiivit	56
6.12.3.1	Kontaktimotiivit	56
6.12.3.2	Malli	58
6.12.3.3	Kannustus.....	59
6.12.4	Ulkoiset virikkeet.....	60
6.12.5	Hvötty ja ulkoiset palkkiot	61

6.12.6	Soittajan persoonallisiin ominaisuuksiin liittyviä motiiveja	62
6.12.6.1	Uteliaisuus ja kiinnostus	62
6.12.6.2	Vakiintuneet tottumukset.....	63
6.12.6.3	Motiiveina velvollisuudentunto ja väkinäisyys.....	64
7	POHDINTA.....	66
	LÄHTEET.....	69
	LIITE 1: Kyselylomake tuloksineen.....	71

1 JOHDANTO

”Olkoot vaimot vaiti teidänkin seurakuntakokouksissanne...” (1. Kor. 14, 34).

Musiikilla oli suuri rooli keskiaikaisissa jumalanpalveluksissa. Kuorojen tehtävänä oli toimia messujen musiikillisten osien avustajina sekä esittää kuoroille sävellettyä musiikkia. Musiikin arvostus oli tuohon aikaan suurta, joten kuorojen tehtävä oli vaativa ja haasteellinen. Naisten ei kuitenkaan sallittu laulaa kirkollisissa tilaisuuksissa, koska kirkonmiehet olivat huolissaan naisäänen kiihottavasta ja eroottisesta vaikutuksesta miehen psyykeen ja ruumiiseen (Moisala & Valkeila 1994, 22). Tätä taustaa vasten syntyi poikakuoroja, joissa poikaäänit lauloivat diskanttiääninä naisten sijaan.

Tutkimukseni alussa selvitän poikakuorojen historiallista taustaa sekä määrittelen keskeiset käsitteet, jotka liittyvät poikakuoroon, motivaatioon ja harrastamiseen. Olen itse toiminut kaksi vuotta kahden poikakuoron johtajana ja avustajana. Tänä aikana mielenkiintoni kasvoi poikakuorolaisten laulamisen motiiveja kohtaan. Poikakuoroperinne Suomessa on hyvin lyhyt verrattuna moniin Euroopan maihin, joilla on yli tuhatvuotiset poikakuoroperinteet. Kosonen (1996, 57) toteaa motivaatiotutkimuksessaan, että nuoret soittajat omaksuvat ympäröivää musiikkikulttuuriaan ja tätä kautta myös soittamisen motiivit saattavat suuntautua tämän musiikkikulttuurin suuntaan. Entäpä, jos tämä musiikkikulttuuri ei olekaan kovin vahva? Mikä motivoi tällöin poikia laulamaan poikakuorossa? Tähän kysymykseen etsin vastauksia tässä pro gradu työssäni.

Työni perustuu Kososen (1996) motivaatioluokitukseen ja se on luonteeltaan kvantitatiivinen survey-tutkimus. Suoritin aineiston keruun kyselytutkimuksena tammikuussa 2001 kahdessa

jyväskyläläisessä poikakuorossa, Opiston Pojissa ja Junioripojissa. Kyselyyni vastasi 44 poikakuorolaista, iältään 8–13 vuotta.

Laulamisen motivaatiota ja varsinkaan poikakuorossa laulamisen motivaatiota ei ole tutkittu paljoakaan. Törmäsinkin tutkimusta tehdessäni vertailukohtien puutteeseen. Kauranen (2000) on omassa tutkielmassaan perehtynyt poikakuorossa laulamisen motivaatioon, mutta tutkimuksen metodologisen erilaisuuden vuoksi aineiston vertailu oli suurimmaksi osaksi mahdotonta.

Teoria-osassa yksi luku keskittyy kuoroon liittyviin käsitteisiin sekä poikakuorojen historiaan Suomessa. Varsinaista kirjallisuutta tästä aiheesta löytyi vähän, joten tiedot on koottu monista eri lähteistä, kirjoista, festivaaliesitteistä ja artikkeleista. Hyvin arvokasta tietoa sain etenkin Cantores Minores –poikakuoron johtajan Heinz Hofmannin artikkeleista (1978, 1983).

2 KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELYÄ

2.1 Käsitteiden *motivaatio* ja *motiivi* määrittelyä

Peltosen ja Ruohotien (1992) mukaan motivaatio on tiettyyn tilanteeseen liittyvä, yksilön muuttuva henkinen tila, joka määrää vireyden ja suunnan yksilön toiminnalle. Termillä motivaatio tarkoitetaan käyttäytymistä virittävien ja ohjaavien tekijöiden järjestelmää. (Peltonen & Ruohotie 1992, 10-16.) Salo-Gunst ja Vilkkö-Riihelä (1992) toteavat, että motivaatiolla tarkoitetaan sisäisten psyykkisten voimien, vaikutinten koko järjestelmää. Motivaatio voi muodostua yksittäisistä motiiveista. (Salo-Gunst & Vilkkö-Riihelä 1992, 115.)

Motiivi tarkoittaa sisäistä vaikutinta, joka ohjaa toimintaa. Motiivilla on tietty voimakkuus ja suunta, sekä päämäärä ja tavoite, johon se kohdistuu. Motiivi on psyykkinen syy toiminnalle ja se usein koetaan haluna, tarpeena tai toiveena. (Salo-Gunst & Vilkkö-Riihelä 1992, 115.) Peltosen ja Ruohotien (1992) mukaan motivaation kantasana on motiivi. Motiivit määräävät käyttäytymisen suuntaa ja myöskin ylläpitävät sitä. Täten motiivit ovat päämääräsuuntautuneita, joko tiedostettuja tai tiedostamattomia. (Peltonen & Ruohotie 1992, 16.)

Ruohotie (1998) määrittelee kolme yhteistä ominaisuutta, joiden avulla motivaatiota voidaan luonnehtia:

1. Vireys, joka aiheuttaa yksilön käyttäytymisen tietyllä tavalla.
2. Suunta, joka antaa yksilön käyttäytymiselle tietyn suunnan.
3. Systeemiorientoituminen, jolla viitataan yksilöä ympäröiviin voimiin, jotka palauteprosessin kautta joko vahvistavat tai heikentävät yksilön käyttäytymisen suuntaa.

(Ruohotie 1998, 37.)

Heino (1997) määrittelee motivaation ja motiivit hypoteettisiksi käsitteiksi, jotka on johdettava käyttäytymisestä ja toiminnasta. Motivoitunut toiminta voi näkyä esimerkiksi innostuneisuutena, aloitteellisuutena, keskittymisenä ja sitkeytenä. (Heino 1997, 25.) Tynjälä (1999, 98) mieltää motivaation voimaksi, ”joka ohjaa, suuntaa ja ylläpitää yksilön toimintaa”.

Motivaatiossa voidaan erottaa tilanne- ja yleismotivaatio. Tilannemotivaatioon liittyy sisäisiä ja ulkoisia virikkeitä, jotka virittävät motiiveja ja aiheuttavat tavoitteeseen suuntautuvaa toimintaa. Tilannemotivaatio on lyhytkestoisempi, dynaamisempi ja se voi vaihdella tilanteesta toiseen. Yleismotivaatiossa korostuu vireyden ja suunnan lisäksi yksilön käyttäytymisen pysyvyys. Tällöin yleismotivaatio kuvaa käyttäytymisen keskimääräistä tasoa. Tilannemotivaatio on riippuvainen hyvin paljon yleismotivaation voimakkuudesta. (Ruohotie 1998, 41.)

Walkerin (1998) mukaan opetustilanteissa motivaatio ja kuri kulkevat käsi kädessä. Esimerkiksi luokkaa on vaikea pitää kurissa elleivät oppilaat ole motivoituneita esitykseen. Oppilaita on toisaalta vaikea motivoida tiettyyn tavoitteeseen, ellei luokassa ole kuria. Motivaation Walker määrittelee kaikkien voimien summaksi, joka saa henkilön suuntaamaan kiinnostuksensa johonkin tiettyyn toimintaan toisen sijasta. (Walker 1998, 36-37.)

2.1.1 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio

Motivaatiota määriteltäessä erotellaan sisäinen ja ulkoinen motivaatio toisistaan. Sisäisessä motivaatiossa syyt käyttäytymiseen ovat yksilön sisäisiä. Ulkoisessa motivaatiossa syyt käyttäytymiseen ovat tulleet kyseisen henkilön ulkopuolelta, jolloin motivaatio on riippuvainen ympäristöstä. Sisäinen ja ulkoinen motivaatio eivät ole kuitenkaan täysin erillisiä vaan pikemminkin toisiaan täydentäviä. (Ruohotie 1998, 37-38.) Tynjälä (1999) käsittää sisäisen ja ulkoisen motivaation samalla tavalla. Hänen mukaansa sisäisellä motivaatiolla tarkoitetaan henkilön omasta kiinnostuksesta viriävää spontaania toimintapyrkimystä, kun taas ulkoinen motivaatio liittyy ulkoisen palkkion odotukseen (Tynjälä 1999, 99). Poikakuorossa esiintyy varmastikin sekä sisäistä että ulkoista motivaatiota. Sisäistä motivaatiota edustaa esimerkiksi kuorolaisen sisäinen halu kehittyä laulajana tai oppia yhä haastavampaa ohjelmistoa. Ulkoisen motivaation yhtenä muotona on esimerkiksi kuorossa laulaminen ulkomaanmatkojen toivossa.

2.2 *Harrastus- ja harrastuneisuus-termien määrittelyä*

Metsämuuronen (1995) erottaa termit harrastus ja harrastuneisuus toisistaan. Hänen mukaan harrastuneisuus on laajempi kuin harrastus. Harrastuneisuus viittaa koko harrastusalueeseen kun taas ”harrastus voidaan ymmärtää harrastuneisuuden kohdentumisena tiettyyn asiaan, lajiin, tekniikkaan, välineeseen tai osa-alueeseen”. (Metsämuuronen 1995, 21-22.) Tämän määrittelyn mukaisesti voisimme musiikin alueella rajata harrastuneisuuden koskevan musiikkia yleensä kun taas musiikkiharrastus voisi olla sen tietty spesifimpi laji tai osa-alue, kuten kuorolaulu.

Metsämuuronen (1995) mukaan harrastuneisuus on suhteellisen pysyvä ominaisuus. Jos yksilöllä on useita harrastuksia tai sen osa-alueita, vain kaikkein merkityksellisimmät jäävät ajan kuluessa jäljelle vähemmän merkityksellisimpien harrastusten tai osa-alueiden pudotessa pois. Harrastuneisuus kohdistuu tietyn tyyppiin toimintoihin. Ainakaan alussa harrastuneisuus ei kohdistu tiettyyn spesifiin kohteeseen, vaan laajempaan toiminta-alueeseen, kuten musiikkiin yleensä. Vasta myöhemmässä vaiheessa saattaa kiinnostus herätä jotain tiettyä lajia tai osa-aluetta kohtaan. Tämä sykli saattaa tapahtua joissain tilanteissa myös toiseen suuntaan. ”Lasten harrastuksissa harrastuksen muuttuminen harrastuneisuudeksi on todennäköisempää kuin harrastuneisuuden muuttuminen harrastukseksi.” (Metsämuuronen 1995, 22.) Tämän teorian mukaan lapsi aloittaa esimerkiksi kuorolaulun ja kiinnostuu tätä kautta laajemmin musiikista. Tämä taas saattaa johtaa siihen, että tutustuttuaan nyt laajemmin musiikin kenttään lapsi kiinnostuu jälleen johonkin uuteen spesifiin alaan eli lapsi löytää oman instrumenttinsa. Olen sitä mieltä, että lapsi- ja nuorisokuorot ovat erinomainen aloitus musiikkiharrastuksen pariin. Siellä lapset pääsevät tutustumaan musiikkiin ja kiinnostuvat kenties musiikista lisää. Tämä toivottavasti johtaa siihen, että lapsi löytää omimman instrumenttinsa, olkoon se sitten jokin soitin tai kuoro.

Metsämuuronen (1995) toteaa, että harrastuneisuus on positiivissävyistä eli siitä saatavat tunnereaktiot ovat pääosin positiivisia. Harrastuneisuuden tuottamia myönteisiä kokemuksia voidaan hakea monella tavalla. Tällöin puhutaan toimintavalmiudesta, halusta toimia harrastusalueellaan monella tavalla, kokonaisvaltaisesti. Harrastuneisuus esiintyy toiminnallisena, kognitiivisena ja affektiivisena aktiivisuutena. Jotkut näistä osa-alueista voivat olla painottuneempia, mutta harrastuksissa yhdistyvät kuitenkin kaikki osa-alueet. Harrastuneisuus on pitkäaikaista ja jatkuvaa suuntautumista oman mielenkiinnon suuntaan. Metsämuuronen (1995) toteaa, että harrastuksen tulisi olla omaehtoista ja omasta itsestä lähtevää. Harrastuksen tulisi antaa

harrastajalle itselleen positiivisia elämyksiä eikä palvella isän tai äidin toiveita. Varsinkin kulttuuriharrastukset saattavat olla enemmän tai vähemmän omaehtoisia. Varsinainen harrastuneisuus ilmenee vasta silloin, kun yksilö itse osoittaa mielenkiintoa kohteeseen. (Metsämuuronen 1995, 22-23.)

2.2.1 Sukupuolen merkitys musiikin harrastamisessa

Omien kokemuksieni mukaan tytöt ja pojat valitsevat harrastuksiaan osaksi myös sen perusteella, ovatko ne maskuliinisia vai feminiinisiä. Urheilu on pitkään ollut maskuliininen miesten suosima harrastus. Joukkuelajeista ainakin jääkiekko ja jalkapallo mielletään tänäkin päivänä ”miesten lajeiksi”. Musiikin harrastaminen koetaan kenties nykyäänkin vielä feminiinisenä harrastuksena, joka heijastuu myös musiikkioppilaitosten sukupuolirakenteeseen. Heinon ja Ojalan (1999) tutkimuksen mukaan musiikkioppilaitosten oppilaista, perus- ja musiikkiopistoasteella sekä aikuisosastolla opiskelevista, yhteensä 66,2 % oli tyttöjä. Myös musiikkileikkikoululaisista eli noin 0–7-vuotiasta oppilaista 62,2 % oli tyttöjä. (Heino & Ojala 1999, 21.) O’Neill (1997, 50) on todennut tyttöjen suhtautuvan positiivisemmin musiikkiin. Tytöt laulavat ja soittavat poikia enemmän ja suhtautuvat koulun musiikkiin oppiaineena positiivisemmin kuin pojat. Myös Juvonen (2000) on päätenyt samansuuntaisiin tuloksiin. Sukupuolten väliset erot ilmenevät musiikkimaun, koulukokemuksien ja musiikkiminän alueilla. Juvonen toteaa tutkimuksiansa perusteella, että naispuolisten vastaajien musiikillinen minäkuva oli miespuolisia myönteisempi. Naiset olivat myös osallistuneet koulun musiikkitoimintaan miehiä aktiivisemmin. (Juvonen 2000, 135-137.)

Eri instrumentit herättävät mielikuvan maskuliinisuudesta tai feminiinisydestä. Maskuliinisia soittimia on O’Neillin (1997) mukaan esimerkiksi rummut, pasuuna ja trumpetti. Feminiinisiä soittimia ovat esimerkiksi viulu, huilu ja klarinetti. Tytöt laulavat myös poikia mieluummin kuorossa. (O’Neill 1997, 50-52.)

3 LAULAMISEN MOTIIVILUOKITUS

Kosonen (1996) on tutkinut musiikkiharrastamista ja tehnyt oman luokituksensa soittamisen motiivityypeistä. Soittaminen ja laulaminen musiikkiharrastuksena pitävät sisällään samoja elementtejä, joten omassa tutkimuksessani sovellan Kososen (1996, 2001) tekemää motivaatioluokitusta.

Kosonen (1996) luokittelee motiivit kuuteen pääryhmään, jotka puolestaan jakautuvat eri alaryhmiin:

- Laulamiseen ja sen tuottamiin elämyksiin perustuvat motiivit
- Suoritus- tai saavutusmotiivit ja –motivaatio
- Vuorovaikutukseen perustuvat motiivit
- Ulkoiset virikkeet
- Välineelliset motiivit – hyöty ja ulkoiset palkkiot
- Muita, soittajan persoonallisiin ominaisuuksiin liittyviä motiiveja.

(vrt. Kosonen 1996, 54-68.)

Sisäinen motivaatio on jossain määrin mukana kaikissa motivaatiotyypeissä. Soittamisen motivaatio määrittyy merkityksellisempien motiivien mukaan. Nämä motivaatiotyypit ovat oletettavasti myös pitkäkestoisia, kun taas tilannekohtaiset motiivit saattavat vaihdella paljonkin eri motiivitiloissa. (Kosonen 1996, 54.)

3.1 Laulamiseen ja sen tuottamiin elämyksiin perustuvat motiivit

Soittamiseen ja esitettävään ohjelmistoon liittyvät positiiviset tuntemukset virittävät yksilön halun oppia ja opiskella musiikkia. Tämä motiivi on sisäinen. Soittamisen luomat positiiviset kokemukset ilmenevät soittamisen ilona, kiinnostuksena soittaa ja oppia uutta. ”Jos kokemukset ovat negatiivisia tai soittaja pyrkii torjumaan sisäisiä kokemuksiaan, on perusta koko motivaatiolle heikko” (Kosonen 1996, 54). Tämä motiivityyppi on tärkein ja tavoiteltavin. Motivaation ollessa sisäistä kiinnostus lähtee oppijasta itsestään. Tällöin myös opettajalla ja kuoronjohtajalla on tärkeä rooli siinä, kuinka pystyisi tarjoamaan oppilaalle musiikillisia elämyksiä.

Lapsikuoronjohtaja Erkki Pohjola toteaa, että ilman laulamisen iloa kuoron työskentely ei ole mahdollista: ”Ellei lasten ja nuorten oma motivaatio ja rakkaus laulamiseen ole mukana joka hetki, tavoitteita ei kannata nostaa kovin korkealle.” Tällaisen laulamisen ilon takana on monia asioita, kuten mielekäs ohjelmisto, yhteisyyden kokemus ja tunne edistymisestä. (Pohjola 1992, 105.)

Csikszentmihalyi (1997) mainitsee flow-kokemuksen olevan tila, jossa soittaminen tuntuu sujuvan erittäin sujuvasti ja se tuottaa suurta tyydytystä. Yksilö kokee hallitsevansa tilanteen täysin, tarkkaavaisuus kiinnittyy tehtävään ja ajantaju ja tietoisuus minästä katoavat. Flow-kokemus edellyttää, että yksilön taidot ja tilanteen asettamat haasteet ovat tasapainossa keskenään. (Csikszentmihalyi 1997, 29-31.)

3.1.1 Laulettavaan ohjelmistoon perustuvat motiivit

Soitettavaan ohjelmistoon perustuvan motivaation muodostuminen riippuu siitä, kuinka läheiseksi ja elämyksiä herättäväksi nuori soittaja kokee soitettavan ohjelmiston. Jokin kappale voi elämyksellisyyden kautta herättää sisäisiä virikkeitä ja tätä kautta motivaation kappaleen perusteelliseen harjoitteluun. Ohjelmistoon perustuva motiivi voi toisaalta olla myös ulkoinen virike, joka ei sulje pois sitä seikkaa, että opetteluprosessin aikana voi syntyä voimakkaita elämyksellisiä motiiveja. Motivaation luonne voi olla pitkäkestoinen, jolloin motivaatio keskittyy jo kokonaisen ohjelmiston hallintaan, tai lyhytkestoisempi, jolloin motiivit kohdistuvat yksittäisiin kappaleisiin. (Kosonen 1996, 56.)

Kosonen (1996) mainitsee Schutziin (1970) viitaten, että voidaan puhua 'jotta'- ja 'koska'-motiiveista. Jos oppilas soittaa jotain kappaletta pelkästään sen vuoksi, että kyseinen kappale pitää olla mukana tutkinnossa, on kyse 'koska'-motiivista. Jos taas jokin kappale tuottaa positiivisia elämyksiä ja halu kappaleen soittamiseen lähtee soittajasta itsestään, puhutaan 'jotta'-motiivista. (Schutz 1970; ks. Kosonen 1996, 57.)

Kuoronjohtaja suunnittelee kuoronsa ohjelmiston yleensä itsenäisesti. Tällöin saattaa syntyä tilanne, jolloin joku laulajista kokee laulavansa kyseistä kappaletta ainoastaan sen vuoksi, että kuoronjohtaja on sen valinnut. Kyseessä olisi siis 'koska'-motiivi. Kuoronjohtajan vastuulle jääkin laulajia kiinnostavan ohjelmiston hankkiminen. Harvoin kuitenkaan pystytään tyydyttämään jokaisen kuorolaisen henkilökohtaisia toivomuksia ohjelmiston suhteen. Tällöin kuoronjohtajan vastuulle jääkin kappaleiden innostava ja vaihteleva harjoittaminen, jotta laulajien mielenkiinto pysyisi yllä.

Ensivaikutelma kappaleesta on erittäin tärkeä. Tämän vuoksi onkin tärkeää, että kuoronjohtaja esittelee uuden ohjelmiston mahdollisimman innostavasti. Vähemmän mielenkiintoisenkin kappaleen voi saada näyttämään ja kuulostamaan harjoittelemisen arvoiselta pelkästään kuoronjohtajan hyvällä esittelyllä ja alkumotivoinnilla. Toisaalta taas kappale, joka on mielestäsi ”varma nakki”, saattaa epäonnistua sen vuoksi, että nuotin ulkonäkö ei miellytä kuorolaisia. Nuotti on suttuinen eikä sanoista saa selvää, joten itse kappalekin on huonoa musiikkia. Näin ulkomusiikillisetkin seikat vaikuttavat omalta osaltaan laulettavaan ohjelmistoon perustuvaan motivaatioon.

3.1.2 Kulttuurin omaksuminen

Nuoret soittajat omaksuvat ympäröivää musiikkikulttuuriaan ja tätä kautta myös soittamisen motiivit saattavat suuntautua tämän musiikkikulttuurin suuntaan. Kuuntelun kautta heränneet elämykset halutaan kokea myös soittamisen kautta. Kulttuurin omaksuminen ja sen vaikutus motivaatioon voi olla hyvinkin tärkeä. Nuorten musiikkimieltymyksiin vaikuttaa oman elämänympäristön kulttuurista mukaan luettuna musiikillinen arvomaailma. (Kosonen 1996, 57.) Poikakuorojen historia Suomessa on hyvin lyhytikäinen verrattuna esimerkiksi Keski-Eurooppaan. Poikakuorossa laulamisen mallia on vaikea löytää poikakuorolaisia ympäröivästä musiikkikulttuurista. Tämän vuoksi kuorojen esiintyminen ja tällä tavalla poikakuorojen julkisuuskuvan luonti nousevatkin tärkeäksi elementiksi uusien kuorolaisten kuoroon

hakeutumisessa. Toisaalta mieskuorojen rikkaus Suomessa luo omalta osaltaan sitä laulamisen kulttuuriperintöä ja mallia jota vaaditaan, jotta poikakuoroihin hakeuduttaisiin laulamaan.

3.2 Suoritus- tai saavutusmotiivit ja –motivaatio

Suoritusmotivaatio on moniulotteinen motivaatio, johon liittyy useita jollain tavalla tavoitteeseen sidoksissa olevia motiiveja, kuten hallinta-, esiintymis- ja kilpailumotiivit sekä epäonnistumisen pelko ja syyllisyysmotiivit. Suoritusmotiivit voivat olla omasta itsestä lähteviä tai ulkoisia. Suoritusmotivaatiossa toimintaan motivoivana lähteenä on suoritus. Suoritusmotivaatio voi olla konkreettista ja tilannekohtaista, kuten uuden tehtävän oppiminen. Siihen saattaa liittyä myös abstrakteja tavoitteita, kuten tovereiden tai vanhempien arvostuksen saaminen. Tällöin saavutusmotivaatio on käsitteenä oikeaoppisempi. (Kosonen 1996, 58.)

Kosonen (2001) mainitsee väitöskirjassaan, että hänen käsityksensä hallintakokemusten sisällöstä ja merkityksestä on muuttunut. Myös suoritusmotivaation käsitteeseen Kosonen suhtautuu kriittisemmin. Hallinta ja pystyvyys ovat käsitteinä kuvaavampia ja relevantimpia ilmaisemaan soittajan kykyä musiikin tuottamiseen. Hallinnassa erottuu tekninen ja elämyksellinen hallinta. Tekninen hallinta liittyy erityisesti soittotunteihin ja soittotaidon arviointiin kun taas elämyksellinen hallinta liittyy musiikista nautiskeluun, mieluiten yksin ollessa. Hallintakokemus on osa motiivikimppua, jonka tärkeänä motiivina on soitettu musiikki, mutta johon liittyy läheisesti myös soitonopiskelu ja siihen liittyvät motiivit. Soitonopiskelu on mielletävissä välineelliseksi motiivikimpuksi soittimen hallinnan ja soittotaidon saavuttamiseksi. (Kosonen 2001, 126.) Kosonen (2001, 83-84) toteaa hallintamotiivin olevan yksi tärkeimmistä soittamisen merkityksistä, johon sisältyy tavoitteellisuuteen viittaavat suoriutuminen ja saavuttaminen.

3.2.1 Hallintamotiivit

Hallintamotiivien lähtökohtana on soittajan itsensä asettamat tavoitteet sekä halu näiden tavoitteiden saavuttamiseen. Suoriutuminen tehtävistä on painottunut sisäiseen motivaatioon ja tehtäväorientoituneeseen tilanteenhallintaan, mutta siihen liittyy myös osaamista ja ymmärtämistä yleisemmällä tasolla ilman tietoisia tehtäväorientaatioita. Voimakkaan suoritusmotivaation omaava

soittaja valitsee mieluusti keskivaikeita soittotehtäviä. Näin soittaja varmistaa, että suoriutuu tehtävästä hyvin. Liian helppojen soittotehtävien arvo on liian pieni, kun taas liian vaikeat tehtävät sisältävät liian suuren epäonnistumisen riskin. Onnistunut tehtävän suoritus saattaa antaa niin suuren positiivisen elämyksen, että se aiheuttaa edellä mainitun kaltaisen soittamisen tuottamiin elämyksiin perustuvan motiivin. (Kosonen 1996, 59.) Kuoronjohtajan tärkeä tehtävä onkin löytää ne keinot, joiden avulla hän saa kuorolaiset kokemaan onnistumisen elämyksiä ja oppimaan kappaleet. Mielestäni kuoronjohtaja onnistuu tässä tehtävässään parhaiten silloin, kun kuorolaisella syntyy oma kipinä harjoittelemiseen ja kuorolainen tuntee, että hän todellakin haluaa tehdä töitä itse opetellakseen kappaleen.

Kuoronjohtajan on tiedostettava oman kuoronsa taitotaso. Varsinkin ohjelmiston valinnassa on tärkeää, että kuoronjohtaja valitsee oikean tasoiset kappaleet. Liian vaikeat tehtävät vievät lauluhalut ja pahimmassa tapauksessa kuorolaiset kokevat epäonnistumisen pelkoa ja kokevat olevansa huonoja laulajia. Liian helpot tehtävät eivät taas anna mitään haastetta ja kuorolaiset kyllästyvät. Tällaisia tilanteita saattaa syntyä etenkin lapsi- ja nuorisokuoroissa. Kehityserot saattavat olla suuria vaikka kuorolaiset olisivatkin suurin piirtein samanikäisiä. Tällöin kuoronjohtajan on löydettävä keinoja, joilla hän huolehtii, että jokainen kuorolainen tuntee laulavansa omalle itselleen sopivassa kuorossa. Kuoronjohtaja voi esimerkiksi antaa solistitehtäviä niille kuorolaisille, jotka haluavat enemmän haasteita laulamiseen. Liian vaikea ja kunnianhimoinen ohjelmistovalinta on vielä tälläkin hetkellä monen kuoron heikkous.

3.2.2 Motiivina musiikin esittäminen

Musiikin esittäminen saattaa olla joillekin soittajille tärkeä motiivi. Esiintymistilanteissa saadut positiiviset kokemukset kannustavat soittajaa eteenpäin. Joskus kuitenkin esiintymistilanteet saattavatkin muuttua virheettömästi soittamisen tarkkailuksi. Jos soittaja arvelee, että yleisön tärkein kriteeri musiikille onkin virheettömästi soittaminen, saattaa motiivi muuttua sisäisestä ulkoiseksi. Yhdessä soittaminen ja esiintyminen saattavat luoda positiivista esiintymismotivaatiota sooloesityksiä helpommin. Yhdessä esiintyessä jännitystä on jakamassa muitakin kuin vain yksi ainoa soittaja. (Kosonen 1996, 59-60.) Omien kokemusteni mukaan esiintymiset ovat yksi tärkeimmistä motivointikeinoista poikakuorossa. Pojat ovat innokkaita esiintyjä ja tulevat esiintymiset antavat ”potkua” harjoitteluun. Toisaalta on vaikea sanoa, mitä kaikkea

esiintymisinnokkuus pitää sisällään. Mukana saattaa olla myös saavutusmotiveja, jolloin vanhempien tai tovereiden antama arvostus on tärkeää.

Kuorolaulussa harjoittelu tähtää harrastelijatasollakin enemmän esityksiin kuin esimerkiksi harrastelijapianistilla. Harrastelijapianisti saattaa kokea suurta mielihyvää kun saa soittaa yksinään eikä hän edes kaipaa esiintymistä. Harrastelijakuorojen toiminta tähtää jollain tavalla aina esityksiin, jotka ovatkin tavallaan kuorojen elinehto, sillä ilman näkyvyyttä kuorojen toiminta loppuisi nopeasti. Itse en ainakaan ole kohdannut kuoroa, joka ei haluaisi esiintyä, tällaisiin sooloinstrumentin soittajiin sitäkin enemmän. Tämän vuoksi oletankin, että kuoroissa laulaa keskimääräistä enemmän sellaisia ihmisiä, jotka nauttivat esiintymisistä ja jopa tarvitsevat niitä. Asiaan liittyy kuitenkin myös varjopuoli, joka koskee esiintymisjännitystä. Kuoroissa saattaa olla laulajia, jotka nauttisivat laulamista toisten kanssa, mutta jotka potevat niin suurta esiintymisjännitystä, joka saattaa pahimmillaan johtaa kuoroharrastuksen loppumiseen.

3.2.3 Kilpailumotiivi

Kilpailumotiivi voi olla sisäistä oman itsensä kanssa kilvoittelua tai paremmuudesta kilvoittelua toisten soittajien kanssa, jolloin siihen voi liittyä negatiivisiakin piirteitä, kuten omien taitojen ja mahdollisuuksien aliarviointia. Varsinkin nuorelle soittajalle keskinäinen vertailu voi olla ahdistavaa ja musiikillista motivaatiota heikentävää. Lyhytkestoisena se voi olla hyvä motiivi, kun soittaja työskentelee parhaan mahdollisen tuloksen eteen sekä sisäisen, että ulkoisen motivaation siivittämänä. (Kosonen 1996, 61.) Varsinkin poikien keskuudessa kilpailuhenkisyys on hyvin yleistä kuorossa. He pitävät kaikenlaisista kilpailuista, joita voi käyttää yhtenä harjoitusmotivaation lisääjänä. Olen huomannut, että pienimuotoiset kilpailut kuorossa, esimerkiksi pienryhmien välillä, ovat erittäin hyviä harjoitusmotivaation lisääjiä.

Musiikillinen kontaktimotivaatio sisältää soittamisen ja musiikin kokemisen kannalta myönteisiä motiveja. Vahvimpina ovat kontaktimotiivit malli ja ihannointi. Myös sosiaaliset motiivit, kuten yhdessä soittamisen merkitys sekä kavereiden ja kodin kannustus ovat musiikillisessa kontaktimotivaatiossa vahvoja. Soittamiseen ja soitettavaan ohjelmistoon perustuva motivaatio pitää sisällään mieluisan ohjelmiston merkityksen ja soittamisesta nauttimisen ilman kiirettä ja velvoitteita. Se onkin eräänlainen musiikillinen mielihyväfaktori. Musiikillisessa esiintymismotivaatiossa suoriutuminen painottuu esiintymiseen. (Kosonen 1996, 131-133.)

3.2.4 Epäonnistumisen pelko ja syyllisyys, opittu avuttomuus

Epäonnistumisen pelossa motiivit ovat sisäisiä. Soittaja kokee tällöin, että huono menestys on lahjakkuuden puutetta ja hyvä menestys sattumaa. Soittajan alitajunnassa on koko ajan huoli epäonnistumisesta, vaikka hän olisikin ahkeroinut oppiakseen annetut tehtävät. Syyllisyys tekemättä jättämisistä liittyy myös tiiviisti epäonnistumisen pelkoon. Soittajalla saattaa olla tunne, että olisin onnistunut paremmin, jos olisin harjoitellut vielä vähän enemmän. Epäonnistumisen pelko ja syyllisyys eivät ole soittamisen kannalta toivottavia motiiveja, sillä ne saattavat heikentää musiikillisia motiiveja. Jos soittaja uskoo jo etukäteen, ettei voi oppia tiettyä asiaa, on kyse opitusta avuttomuudesta. (Kosonen 1996, 61.) Kuorossa epäonnistumisen pelkoa lieventää se, että kukaan laulaja ei joudu olemaan yksin vastuussa laulamisesta. Esiintymisjännityskin jakautuu kuorolaisten kesken, joten kenenkään ei tarvitse jännittää niin paljon kuin kenties sooloinstrumentin soittajan. Epäonnistumisen pelko ei ole toivottavaa, joten kuoronjohtajalla on tärkeä tehtävä pystyä luomaan kuoroonsa sellainen ilmapiiri, joka ei ruoki epäonnistumisen pelkoa ja syyllisyyttä.

Tapiola-kuoron pitkäaikainen johtaja Erkki Pohjola toteaa, että epäonnistumisen pelko saattaa iskeä kuoronjohtajiinkin. ”Epäonnistumisen pelko voi iskeä taiturillisenkin lapsikuoron johtajaan. Siksi näyttää välttämättömältä, että lapset eivät konserttipäivänä juttele hyväntuulisesti toveriensa kanssa tai kilju riehakkaissa leikeissään, eivät mene seikkailemaan omin päin kaupungille tai uimaan kesähelteellä, saati sitten syö jäätelöä tai juo Coca-Colaa *icecold*.” (Pohjola 1992, 11.)

3.3 Vuorovaikutukseen perustuvat motiivit

Poikakuorossa laulaminen on jatkuvaa vuorovaikutusta muun muassa toisten laulajien kanssa. Voisin olettaa, että vuorovaikutukseen perustuvat motiivit nousevat tärkeään rooliin poikakuorossa. Kuorossa laulaminen on jatkuvaa ryhmätyöskentelyä, jossa korostuvat ryhmän sosiaaliset suhteet. Olen huomannut, että kueroon tullaan usein sen takia, että paras kaverikin laulaa samassa kuorossa. Toisaalta taas kueroon on liittynyt poikia, joilla ei ole ollut kuorossa kavereita. He ovat kuitenkin päässeet ryhmään mukaan nopeasti ja omienkin sanojensa mukaan luoneet voimakkaita ystävyysuhteita kuorossa. Kuoronjohtajan rooli on erittäin tärkeä. Onhan kuoronjohtaja se kantava voima, joka harjoituttaa kuoron ohjelmiston ja toimii konserteissa taiteellisena vastuunkantajana. Kuorolaiset kohteavat joka hetki kuoronjohtajan persoonan, joka ei voi olla vaikuttamatta

harjoitusten tunnelmaan ja myös sitä kautta kuorolaisten oman persoonan ja varsinkin musiikillisen motivaation kehitykseen. Kuoronjohtaja on siis jatkuvana mallina kuorolaisille. Lapsikuoronjohtaja Kari Ala-Pöllänen onkin todennut seuraavaa: ”Kuoroa voi verrata peiliin. Se heijastelee edessä seisovan (kuoronjohtajan) kuvaa yleisön nähtäville.” (Ala-Pöllänen 1999, 6-7.)

3.3.1 Kontaktimotiivit

Kuorossa syntyy väistämättä lukuisia vertaisryhmäkontakteja. Vertaisryhmäkontaktit ovat Kososen (1996) mielestä merkityksellisiä soittamisen motivaation kannalta. Kontaktimotiivi voi olla tilannekohtainen tai pitkäkestoinen ja se vaikuttaa taustamotiivina soittamiseen niin, ettei sen merkitystä tule aina ajatelluksi. Opettajakontakti on tärkeässä roolissa oppilaan motivaation kannalta. Opettajakontakti voi vaikuttaa tilannekohtaisena esimerkiksi jo tunnin ilmapiiriin. Pitempikestoisen opetuksen ja oppilaan motivaatioon vaikuttaa opettajan ammattitaito, kokemus ja myöskin henkilökohtaiset ominaisuudet. Opettajan vaikutus heijastuu kokonaisvaltaisesti koko opiskelijan soitonopiskelumotivaatioon. (Kosonen 1996, 62-63.)

Lapsikuoronjohtaja Kari Ala-Pöllänen (1999) on pohdiskellut lapsikuoronjohtajan tärkeää roolia varsinkin nuorille kuorolaisille. Aikuisille laulajille on jo kehittynyt oma maailmankatsomus. Heidän tunne-elämänsä ja ajattelutapansa on jo kehittynyt ja täten he kykenevät ymmärtämään niitä monimutkaisiakin ilmaisuja, joita runoilijat joskus laulujen teksteissä käyttävät. Kuoronjohtajan ensisijainen tehtävä on antaa heille ohjausta musiikillisissa asioissa. Mitä nuorempia laulajia kuorossa on, sitä laaja-alaisempi vaikutus kuoronjohtajalla on heihin. Lapsikuorolaisen kuorossaoloikä sijoittuu hyvin tärkeään vaiheeseen lapsen kehityksessä. Näiden vuosien aikana lapsi omaksuu tiedollisia asioita sekä myös emotionaalisia perusvalmiuksia, joihin hänen tuleva aikuisuutensa perustuu. Kuoro voi olla sosiaalisena vaikuttajana huomattavan voimakas. Lapsikuoronjohtaja siirtää tahtoen tai tahtomattaan monia vaikutteita, niin musiikillisia kuin ulkomusiikillisiakin, ajatus- ja käyttäytymismalleja nuoriin laulajiinsa. (Ala-Pöllänen 1999, 6-7.)

3.3.2 Malli

Malli saattaa toimia tärkeänä vaikuttimena. Malli voi olla realistinen esikuva, joka motivoi omalla esimerkillään. Mallina voi toimia myös idealistinen esikuva, jolloin kriteerit mallina olemiselle

soittamiselle. Opettaja voi toimia mallina, positiivisena tai negatiivisena, jolloin soittaja huomioi opettajan ominaisuuksia soittajana sekä soittamisesta yleensä. Myös opettajan persoona kokonaisuudessaan antaa mallia nuorelle soittajalle. Opettajan soittamalla antamat konkreettiset esimerkit toimivat yhtenä mallina soittajalle. (Kosonen 1996, 63.) Joidenkin poikakuorolaisten isät laulavat myös kuorossa. Kuorossa laulavat isät ovatkin poikakuorolaisille hyviä malleja. Omienkin poikakuorolaisteni joukossa on poikia, jotka laulavat poikakuoron lisäksi isän kanssa kirkkokuorossa. Kuorolaulu on siis parhaimmillaan isien ja poikien yhteinen harrastus.

Jyväskyläläinen mieskuoro Seminaarinmäen mieslaulajat on saanut valtakunnallista suosiota ja tätä kautta myös media-aikaa. Uskoisinkin, että tämä kuoro on monelle poikakuorolaiselle esikuva. Ainakin omat poikakuorolaiseni ovat avoimesti tunnustaneet ihailevansa ”Semmareita”. Laulamisen mallia antavat myös vanhemmat poikakuorolaiset. Useassa kuorossa, varsinkin poikakuoroissa, mukana on vanhempia laulajia. Nämä laulajat ovat laulamisen mallina nuoremmille kuorolaisille. Jyväskylässä toimii kolme eri ikäisille suunnattua poikakuoroa. Ne ovat tiiviissä yhteistyössä keskenään, joten nuorimmat kuorolaiset saavat vanhemmista laulajista hyvän esikuvan itselleen.

Tässä yhteydessä on myös muistettava kuoronjohtajan vastuu mallina olemisessa. Jotta poikakuorolaiset saisivat mahdollisimman hyvän esimerkin laulamisesta, on kuoronjohtajan hallittava mahdollisimman hyvin myös laulutekniset asiat. Ei siis riitä, että osaa pelkästään johtaa kuoroa hyvin. Varsinkin miesjohtajilla on vaativa tehtävä kuvailla kuorolaisten äänenmuodostusta mielikuvilla ja muilla tavoin kuin pelkästään omalla äänellään. Tämä johtuu siitä, että miesten ääni soi oktaavia matalampaa kuin äänenmurroksen läpikäymättömien poikien ääni. Myös uusien ja tottumattomien poikakuorolaisten on totuteltava miespuolisen kuoronjohtajan antamiin ääniin ja esimerkkeihin, ennen kuin he osaavat suhteuttaa oman äänensä kuoronjohtajan eri oktaavissa soivaan ääneen.

3.3.3 Auttamis- ja solidaarisuusmotiivi

Kaikenlaisissa kokoonpanoissa, missä useampi soittaja on kokoontunut musisoimaan, saattaa ilmetä auttamismotiivia. Tällöin pidemmällä olevat soittajat ohjaavat tovereitaan ja soittavat vähemmän soittaneiden tukena. Mallina oleminen saattaa vahvistaa soittajan itsetuntoa ja voi virittää positiivisia hallintamotiiveja. Tällainen motiivi saattaa esiintyä tilannekohtaisesti vahvastikin, mutta motiivin merkitys soittamisen motiivina lienee vähäinen ja sen määrittäminen varsinaisesti

soittamisen motiiviksi saattaa olla vaikeaa. (Kosonen 1996, 63.) Auttamis- ja solidaarisuusmotiivi on poikakuorossa mielestäni vähäistä. Kuoroleireillä ja –matkoilla vanhemmat kuorolaiset saattavat tukea ja auttaa nuorempia kuorolaisia paljonkin, mutta varsinaisesti laulamisen motivaatioon tämä tuskin vaikuttaa.

3.3.4 Kannustus

Läheisten ihmisten tuki ja kannustus vaikuttavat osaltaan siihen, kuinka merkitykselliseksi soittaja harrastuksensa kokee. Tällainen tuki vaikuttaa motivaatioon pitkäkestoisemminkin ja tässä motiivityypissä varsinkin soitonopettajan merkitys on suuri. (Kosonen 1996, 64.) Kauppila (1983) on seurannut poikakuorolaulajia Cantores Minores –poikakuoron kannatusyhdistyksen puheenjohtajan roolissa. Hän toteaa, että vanhempien kannustava suhtautuminen poikien harrastukseen on tärkeää ja luo kantavan pohjan kestäväälle harrastukselle. Hän mainitsee artikkelissaan, että ”koti luo poikakuorotoimintaan sen tarvitseman motivaatiotaustan, jota ilman poijan on vaikea yltää korkeisiin tavoitteisiin”. (Kauppila 1983, 6.) Kuoroharjoituksiin kuljettaminen ja kuoroharrastuksen kustannuksista huolehtiminen jää usein varsinkin nuorimpien poikakuorolaisten vanhempien tehtäväksi. Kun vanhemmat osoittavat toiminnan tukemisella, että harrastus on hyväksytty, syntyy kodin kannustus. Tämä kannustus luo samalla positiivisen motivaation laulamiseen.

3.4 Ulkoiset virikkeet

Ulkoiset virikkeet ovat soittajan ulkopuolelta vaikuttavia motiiveja virittäviä tekijöitä, eivät kuitenkaan välttämättä ulkoisia motiiveja. Myös malli ja kannustus voidaan määritellä ulkoisiksi virikkeiksi. Ulkoiisiin virikkeisiin kuuluu materiaaliset virikkeet, jolloin motivaation herättäviä tekijöitä saattavat olla esimerkiksi soitin ja soittamisolosuhteet. Tällöin motivoivan vaikutuksen saattaa virittää soittajan uusi laadukkaampi instrumentti tai bändin uusi harjoitustila. Ulkoiisiin vaikuttimiin liittyy myös nuorisokulttuurin ja joukkotiedotusvälineiden luomat mallit soittamisesta. (Kosonen 1996, 64.) Nuorisokulttuurin ja median luomat mielikuvat eri harrastusten mielekkyydestä ja ”trendikkyydestä” vaikuttavat osaltaan siihen, kuinka halukkaasti eri harrastusten pariin hakeudutaan. Poikakuoroleulu ei ole saavuttanut Suomessa sellaista statusta eikä media-arvoa

kuin esimerkiksi Euroopassa tai Virossa. Tämänkin vuoksi kuoroihin on vaikea saada uusia laulajia ja niiden toiminta on keskittynyt suurimpiin kaupunkeihin tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta.

3.5 Välineelliset motiivit – hyöty ja ulkoiset palkkiot

Kun soittaminen ei tapahdukaan musiikillisen mielihyvän vuoksi, vaan se on keino jonkun muun päämäärän saavuttamiseksi, puhutaan välineellisestä motiivista. Päämäärä voi olla abstrakti, esimerkiksi soittamisen antama hyöty tulevaisuuden ammatissa, toisaalta tämän motiivin päämäärä voi olla myös esineellinen palkkio. Tämä motiivi voi kuitenkin olla myös sisäinen, jos soittaja kokee mielihyvää tavoitteen saavuttamisesta. Tämän motiivityypin voi tulkita myös saavutusmotiivina. Ulkoisten palkkioiden motivoidessa soittamista on suuri vaara, että soittamisesta tulee vain pinnallista suorittamista. Pahimmillaan siitä voi syntyä negatiivinen asenne soittamista kohtaan, jos ulkoiset palkkiot toimivat eräänlaisena kiristyskeinona soittamiseen soittajan ulkopuolelta. (Kosonen 1996, 65.)

Poikakuorossa ulkoiset palkkiot saattavat toimia vaikuttimina, varsinkin vanhempien suunnalta annettuina. En kuitenkaan usko, että laulaminen pelkästään esineellisten palkkioiden vuoksi olisi kovinkaan yleistä. Abstraktia laulamisen hyötyä tulevaisuudessa saatetaan kuitenkin ajatella. Tutkimani poikakuoro toimii musiikkiopiston alaisena ja tiedän, että osa pojista on tullut kuoroon musiikkiopiston instrumenttihaun kautta. Osa pojista on siis sellaisia, jotka eivät ole päässeet musiikkiopiston instrumenttiopintoihin. He ovat hakeutuneet kuoroon ehkäpä yleisiä musiikillisiä taitoja harjoittaakseen. Tällöin kyseeseen saattaa tulla myös hyötyajattelu. Poikakuorossa laulaminen on hyödyllistä, jotta pääsisi ensi vuonna musiikkiopiston instrumenttiopintoihin.

3.6 Muita, soittajan persoonallisiin ominaisuuksiin liittyviä motiiveja

Soittamiseen vaikuttaa myös edellä mainittujen motiivien lisäksi soittajan persoonalliset ominaisuudet. Tällöin soittamista ei ohjaakaan varsinaisesti musiikin tuottamat elämykset tai mielihyvä, vaan suurimmassa roolissa on soittajan oman minän kehitys ja suojeleminen. (Kosonen 1996, 66.)

3.6.1 Uteliaisuus ja kiinnostus

Uteliaisuus on luonnollinen ja spontaani ilmiö ihmisellä. Nuori saattaa kokeilla useita erilaisia harrastuksia etsien itselleen sopivinta. Soittamisen aloittaminen saatetaan aloittaa pelkästä uteliaisuudesta. Pitempiaikainen soittamisen opettelu vaatii kuitenkin pitempiaikaista kiinnostusta. Jotta kiinnostus pysyisi yllä, soittajan olisi tärkeä saada positiivisia kokemuksia ja elämyksiä musiikista. Kiinnostus on tärkeä motiivi musiikillisen innostuksen yleistason säilymiselle. Itsessään se ei kuitenkaan vie soittajaa paljoakaan eteenpäin, vaan lisäksi tarvitaan muita musiikillisia ja hallintaan liittyviä motiiveja. (Kosonen 1996, 66.) Varsinkin nuorimmat kuorolaiset tulevat kuoroon vanhempien tai kavereiden houkuttelemana tai omasta uteliaisuudesta. Kuorossa onkin hyvä aloittaa musiikin harrastaminen. Kuorossa syntyy uusia kavereussuhteita, jotka omalta osaltaan edesauttavat harrastuksen pysyvyyttä. Kuorossa musiikkiin pääsee myös tutustumaan kenties yleisemmällä ja monipuolisemmalla tasolla kuin jonkin instrumentin soiton aloittamisessa. Jos rakkaus musiikkiin pääsee roihahtamaan kuorossa, on kuorolaisella hyvät edellytykset aloittaa myös jonkin instrumentin soitto.

3.6.2 Vakiintuneet tottumukset

Perhe ja kasvuympäristö saattavat luoda omia odotuksia soittajalle itselleen sekä muille. Jos musiikista on muodostunut eräänlainen perheen tapa, saattaa tottumisesta muodostua sekä positiivisesti että negatiivisesti vaikuttava motiivi. Totumus on nuorilla soittajilla motivaatiota ylläpitävä motiivi, harvemmin kuitenkaan primäärimotiivina kovinkaan pitkälle vievä. Totumus saattaa johtaa myös kapinointiin muiden odotuksia vastaan. Jos perheessä on voimakkaita odotuksia lasten muusikkoutta kohtaan, saattaa jossain vaiheessa ilmetä vastalause, soittamisen lopettaminen, vanhempien odotuksia kohtaan. (Kosonen 1996, 67.) Poikakuorolaisten äänenmurros antaa

poikakuorolaiselle hyvän mahdollisuuden miettiä harrastuksensa motiiveja. Äänenmurroksen takia harrastus on helppo lopettaa ja se on ikään kuin luvallistakin, jos laulaja kokee, että tämä ei ollutkaan hänen harrastuksensa. Omien kokemuksieni mukaan ne pojat, jotka äänenmurroksesta huolimatta ovat innokkaasti harjoituksissa mukana, vaikkapa vain kuunteluoppilaina, ovat todellisia musiikin rakastajia ja omakohtaisesti motivoituneita poikakuorolaulusta.

3.6.3 Velvollisuudentunto ja väkinäisyys

Soittajan ja laulajan velvollisuudentunto voi olla sisäistä tai ulkoista. Sisäinen velvollisuudentunto kumpuaa soittajan itsensä luomista velvoitteista itseään kohtaan. Riippuen siitä, ovatko asetetut velvoitteet realistisia vai eivät, muotoutuvat motiivit positiivisiksi tai negatiivisiksi voimiksi. Jos tavoitteita asetetaan soittajan ulkopuolelta, saattaa soittamisesta muodostua pakko. Tällöin soittotunneilla käydään sen takia, että vanhemmat niin haluavat ja instrumenttikin on jo hankittu. Velvollisuudentunto on mukana soittajan arjessa jollain tavalla kaiken aikaa. Harjoittelu vaatii tiettyä velvollisuudentuntoa ja myöskin esiintymiset vaativat sitä. Myös yhteissoittotilanteet vaativat tietynlaista positiivista yhteisvastuullisuutta. (vrt. Kosonen 1996, 68.)

Joskus soittaminen koetaan välttämättömänä mutta väkinäisenä. Tilapäinen väsymys saattaa aiheuttaa soittamisen motivaation laskua. Jatkuvana motiivina väkinäisyyteen yhdistyy usein ulkoapäin luotuja pakotteita soittamista kohtaan. Positiivisena soittamisen motiivina se voidaan kokea sisäisenä pakkona, lähes pakonomaisena tarpeena päästä musisoimaan. (Kosonen 1996, 68.) Kuoroharjoitukset saattavat tuntua kuorolaisesta joskus väsyttäviltä ja keskittyminen saattaa herpaantua. Tällaiseen tilapäiseen väsymiseen kuoronjohtaja voi vaikuttaa harjoitusten etenemisen huolellisella suunnittelulla. Erilaiset väliaikajummat ja –leikit piristävät harjoitusten kulkua ja varsinkin pitkien harjoitusten lomassa on syytä pitää välitunti, jonka aikana pojat voivat esimerkiksi syödä eväitä.

4 KUOROON LIITTYVIÄ KÄSITTEITÄ JA HISTORIAA

4.1 Käsitteiden *kuoro* ja *kuoronjohtaja* määrittelyä

Kuoro käsitteenä on peräisin kreikkalaisilta, joilta se sittemmin on siirtynyt latinan kieleen muodossa *chorus*. Kreikkalaiset käyttivät *choros* nimitystä alkujaan siitä tantereesta, jolla laulajien ja tanssijain liikehti uskonnollisissa juhlissa. Myöhemmin nimityksellä tarkoitettiin varsinaista laulajien ja tanssijain joukkoa sekä heidän esitystään. (Helasvuo 1963, 11.) On kuitenkin tärkeää tarkentaa kuoron määritelmää edellisestä. Erotuksena epämääräisestä esiintyjien joukkiosta ja heidän yhteislaulustaan kuoron määritelmään tulisi yhdistää käsite *moniäänisyys*. Kuorojen ohjelmisto on useimmiten moniäänistä, jolloin kutakin eri ääntä esittää ryhmä laulajia. Sävelten maailma (1994, 151) määrittelee kuoron olevan ”lauluyhtye, jonka jokaisessa äänessä on useita eri laulajia”.

Erotukseksi pienemmistä lauluyhtyeistä, jotka usein laulavat ilman erillistä johtajaa, kuoroilla on lisäksi erillinen kuoronjohtaja. Helasvuon (1963) mukaan kuoronjohtajan tehtävät, mitkä kuoronjohtajallakin on nykyisissäkin kuoroesityksissä, kuten tahdin *lyöminen* ja melodian *maalailu*, esiintyivät jo antiikin aikana. Kuoronjohtajalla oli draaman esityksissä keskeinen rooli. Hän antoi kuorolle äänen sekä johti kuoron tanssillista liikuntaa. Hänen työkenttäänsä kuului myös esilaulajana toimiminen. Kuoronjohtajan nimike oli antiikin aikana *kheironomista*. Nimi viittaa kreikan kielen sanaan *kheir* eli käsi. Johtajan käsien liikkeet jäljittelivät melodian kulkua, nousuja ja laskuja. Toinen tapa johtaa kuoroa oli tahdin lyönti jalkaa polkemalla. Iskujen tehostamiseksi johtajan kengän pohjaan oli kiinnitetty erityinen rauta-antura. (Helasvuo 1963, 11.)

Omien kokemuksieni perusteella sekä muiden kuoronjohtajien työtä seurattuani voin todeta, että kuoronjohtajan työhön kuuluu huomattava määrä muutakin järjestelyä ja työtä kuin pelkkä harjoitusten vetäminen tai esitysten johtaminen. Lehtonen (1996) on jaotellut tutkielmassaan kuoronjohtajan työn neljään vaiheeseen:

1. Edeltävä käytännön työ, joka sisältää organisointia ja PR-työtä. Tämä työ edeltää varsinaista kuorotyötä ja on edellytyksenä kuorotyön onnistumiselle.
2. Edeltävä musiikillinen työ sisältää muun muassa ohjelmiston valinnan, valmistautumisen kuoroharjoituksiin ja esiintymisiin sekä oman muusikkouden ylläpidon.
3. Varsinaiset kuoroharjoitukset ja esiintymiset.
4. Kuoronjohtajan omakohtainen pohdinta sisältäen itsekritiikin, pohdinnan kuoron musiikin parantamiseksi ja kuoronjohtajan omat haaveet ja ambitiot.

(Lehtonen 1996, 26.)

Jaottelusta voidaan päätellä, että kuoronjohtajan on vaikea hoitaa kaikkea kuoroon liittyviä asioita yksin. Tämän vuoksi useimmilla kuoroilla onkin erilliset kannatusyhdistykset ja hallitukset, jotka hoitavat ”juoksevat asiat”. Tämä on tärkeää, jotta kuoronjohtaja voisi keskittyä musiikillisiin asioihin. Säveltäjä ja kuoronjohtaja Tapani Länsiö toteaa, että kuoron toiminnan kannalta hallinnon merkitystä ei voi yliarvioida. Hän mainitsee, että esimerkiksi PK:n (Polyteknikkojen Kuoro) ydin on ollut hyvissä hallituksissa ja puheenjohtajissa. (Kuusisaari 1992, 19.)

4.2 Poikakuorotoiminnan kehitysvaiheita Suomessa

Poikakuorotoiminnan juuret Suomessa johtavat keskiajan kouluelämään. Koulujen oppilaat olivat poikia, joten poikakuorolaulu syntyi luonnollisen ”karsinnan” kautta. Poikien kouluopetukseen kuului olennaisena osana musiikki ja erityisesti kirkkolaulujen opettelu. 1700-luvun puolivälistä eteenpäin 1800-luvun loppuun asti poikakuorotoiminnasta ei löydy paljoakaan tietoa, johtuen osittain sen ajan musiikillisista kauneusarvoista, jotka eivät tukeneet poikakuorojen sointia. Sen sijaan 1800-luvulla syntynyt akateeminen mieskuorolaulu loi perinteitä miesten laulamiseksi. Suomen poikakuorohistoria on nuorta verrattuna vanhimpiin Euroopassa syntyneisiin poikakuoroihin. Meriläinen (1994, 2) toteaa, että monien eurooppalaisten poikakuorojen juuret ovat 900- ja 1000-lukujen katedraalikouluissa.

Kilpiö (1990, 1992) hahmottelee artikkeleissaan suomalaisen kuorohistorian vaihteita. Hän toteaa, että vuonna 1249 Turkuun perustettu dominikaaniluostari oli merkittävä kulttuurikeskus, joka toi mukanaan uuden musiikillisen elementin, kuorolaulun Suomeen (Kilpiö 1990, 10; Kilpiö 1992, 20). Parvio (1978) mainitsee artikkelissaan, että katedraalikoulun ohjelmaan kuului harjoitusta ja valmistautumista jumalanpalveluksien musiikilliseen suorittamiseen. Musiikilla oli tärkeä rooli jumalanpalveluksissa eikä sitä sopinut hoitaa huolimattomasti. Turun tuomiokirkossa toimi keskiajan lopulla 12 kuoripappia, jotka toimivat musiikki- ja jumalanpalvelustehtävissä. Musiikin esittämisen apuna oli myös koulupoikia ja teinejä, jotka osallistuivat musiikin esittämiseen joko kuorona tai pienempinä kokoonpanoina. Parvio hahmottelee ajatusta, että kuoripapit olisivat laulaneet miesääniä teinikuoroissa, jolloin olisi syntynyt moniäänistä poikakuorolaulantaa. Tuomiokirkossa oli lisäksi erityinen laulunjohtaja (cantor), joka osallistui teinien ja kuoripappien musiikkiharjoituksiin. (Parvio 1978, 7-8.) Missale Aboensessa, Turun myöhäiskeskiajan messukirjassa vuodelta 1488 näkyy Kilpiön (1990, 1992) mielestä dominikaanisen perinteen vuosisatainen vaikutus maassamme. Jo 1500-luvulla moniääninen laulu oli yleistynyt messuissa. Turun katedraalikoulun oppilaille oli velvollisuus laulaa messuissa sekä muissa kirkollisissa tilaisuuksissa. Tähän traditioon pohjautuu myös Piae Cantiones –laulukokoelma vuosilta 1582 ja 1625. Musiikilla oli keskeinen asema kouluopetuksessa 1700-luvulle asti, jolloin musiikin arvostus alkoi laskea. (Kilpiö 1990, 10; Kilpiö 1992, 20-21.) Hofmann (1978) mainitsee poikakuorojen taiteellisen kukoistuksen sijoittuneen barokin aikaan. Tämän jälkeen alkoi poikakuorojen rappion aikakausi. Liturgia ja messut köyhtyivät tänä ”valistuksen” aikakautena ja samalla myös poikakuorojen tärkeys kirkollisissa menoissa pieneni. Koulut muuttivat myös muotoaan ja tästä johtuen myös musiikkikasvatuksen taso laski. Myös Johann Sebastian Bach joutui puolustelemaan laulamista ja soittamista, jota Leipzigin koulun uusi rehtori piti ”viulun vingutuksena ja positiivin veivaamisena”. Sekakuorojen täyteläinen sointi vastasi paremmin aikakauden vaatimuksia kuin poikakuorojen läpikuultava ja objektiivinen sointi. (Hofmann 1978, 11-12.)

Hofmannin (1978) mielestä romantiikan aika merkitsi kuoroille syvää alennustilaa. Tämä alennustila ei suinkaan näkynyt ”lauluyhdistyksien” lukumäärässä vaan laadussa. Näiden ”lauluyhdistyksien” tärkein tehtävä oli mieluummin jäsenien viihtyisyyden ylläpito kuin taiteelliset päämäärät. Hofmannin kritiikki kohdistuu myös romantiikan musiikkiin, jossa on loputtomia kromaattisia käänteitä, korostettua vibraatiota ja alituisia voimakkuusvaihteluita. ”Tällaisia keinovaroja käyttävä musiikki ei voi olla lankeamatta hailakkaaseen sentimentoon”. (Hofmann 1978, 12.) Kilpiö (1992) kuitenkin puolustaa romantiikan ajan merkitystä kuoromusiikille. Hänen

1800-luvun kuorolaulannan erityispiirteenä oli sen irrottautuminen traditionaalisista instituutioista, esimerkiksi kirkosta. Kuorolaulu oli tullut kaikkien kansanluokkien, myös musiikin amatöörien saataville. Samalla kun kuorolaulu demokratisoitui, syntyi musiikkielämässä kuva kuorolaulusta, ”jolta ei ole lupa odottaa taiteellista täysipainoisuutta”. 1800-luvulla kuorolaulu kehittyi varsinkin akateemisissa piireissä. Uppsalan oppien mukaisesti Suomeenkin perustettiin akateeminen ylioppilaskuoro 1819. (Kilpiö 1992, 20-21.) Dahlström (1991) toteaa 1800-luvun olleen suotuisaa aikaa mieskuoroille. Mieskuoroinnostus levisi akateemisen maailman ulkopuolelle, jolloin syntyi uusia kuoroja eri ammattiryhmien keskuuteen. Vuonna 1857 syntyi muun muassa ’Käsityöläisten lauluyhdistys’ (’Hantverkarnas sångförening’). (Dahlström 1991, 10.)

Helasvuo (1963) katsoo kuorotoiminnan varsinaisen läpimurron tapahtuneen Suomessa mieskuorolaulun merkeissä. Turkulainen juristi J. J. Pippingsköld (1792-1832) opiskeli Uppsalassa. Palattuaan takaisin Suomeen 1819 hän perusti laulukuoron ylioppilaiden keskuuteen. Kuoro sai aluksi nimekseen Sångsällskapet, sittemmin nimen Adelfsfana, sillä suurin osa sen jäsenistä oli aatelisia. (Helasvuo 1963, 93-94.) Pajamo (1997, 8-9) on löytänyt viitteitä myös varsinaiseen poikakuorolauluun vuoden 1856 Suometar-lehdestä, jossa on kirjoitettu Lemmin kirkon 60 hengen talonpoikaisten nuorten miesten ja poikien poikakuorolaulusta.

1900-luvulla säännöllistä poikakuorotoimintaa on ollut vain katkonaisesti. Säännöllisesti tapahtuva poikakuorotoiminta alkoi vasta 1953, kun Helsinkiin perustettiin Cantores Minores –poikakuoro. (Meriläinen 1994, 4.) Cantores Minoreksen perustamisen jälkeen Suomeen syntyi muitakin poikakuoroja Raumalle 1965, Poriin 1969 ja Tampereelle, sekä lisäksi ainakin Turkuun, Ouluun, Veteliin, Kuopioon, Kotkaan, Kemiin, Kokkolaan, Jyväskylään, Joensuuhun ja Helsinkiin (Kauranen 2000, 8).

4.3 Poikakuoron määrittely – erilaiset poikakuorotyypit

Poikakuoro on nimenä harhaanjohtava. Poikakuoron kaikki laulajat ovat kylläkin miessukupuolen edustajia, mutta kaikissa poikakuorotyypeissä laulajat eivät ole iältään enää poikia, vaan mukana on myös äänenmurroksen ohittaneita aikuisia miehiä. Sävelten maailman (1994, 225) mukaisesti ”poikakuoro on pelkistä poikasopraanoista ja –altoista rakentuva kuoro. - - Usein poikakuoroissa on

vahvistuksena myös miesääniä.” Tämä määritelmä antaa ymmärtää, että poikakuoro koostuisi pelkästään poikaäänistä ja että miesäänit olisivat vain tarpeen tullen vierailevia vahvistuksia. Mielestäni määritelmä antaa väärän kuvan. Otavan iso musiikkitietosanakirja (1978, 608) määrittelee poikakuoron olevan keskiajalta periytyvä kuoromuoto, jossa käytettiin poikasopraanoja ja –alttoja, sillä naiset eivät saaneet laulaa kirkkokuoroissa. Tämä määritelmä viestii siitä, että poikakuoroissa on ollut mukana myös miesääniä. Myös Hofmannin (1978) poikakuoroluokitus tukee omia käsityksiäni neljän äänen tasaveroisesta poikakuorosta. Hofmann (1983) mainitsee artikkelissaan, että keskiaikaisissa luostarikouluissa aikuiset munkit lauloivat miesääniä. Nykyisissä katolisissa poikakuoroissa munkit on korvattu ammatti- tai mieskuorolaulajilla. Anglikaaniset poikakuorot käyttävät altoäänessä falsetto- tai kontratenoriäänisiä miehiä, jolloin pojat laulavat useimmiten vain sopraanoääntä. Ruhtinaiden hovikuoroissa molempia diskantiäänisiä lauloivat kastraattilaulajat. (Hofmann 1983, 19.) Pelkästä poikaäänien muodostamasta poikakuorosta käytän itse nimitystä ’diskanttikuoro’. Määrittelyä sekoittaa myös se seikka, että kuoroille sävelletty musiikki saattoi olla yksiäänistä tai moniäänistä. Tällöinhän yksiääniselle poikakuorolle sävelletyssä teoksessa laulaa ainoastaan poikaääniä.

Kuten edellä huomasimme, poikakuoron määrittelemisen ei olekaan yksiselitteistä. Hankaluuksia saattaa vielä lisätä se, että poikakuorojen kokoonpano vaihtelee maantieteellisten kulttuurierojen mukaan.

Euroopan poikakuorokulttuurissa Hofmann (1978) erottaa ainakin kolme erilaista sointi- ja laulutyyppiä. Italiassa ja Ranskassa on valloillaan poikakuorotyyppi, jota Hofmann kutsuu katolilaisen perinteen poikakuoroksi. Se on kehittynyt luostareiden kuorojen perinteistä. Pojat laulavat sopraano- ja altoääntä ja aikuiset miehet miesääniä (bassoa ja tenoria). Poikaäänien sointi pyritään kehittämään lähelle naisäänien sointia jotta miesäänien ja poikaäänien välinen tasapaino säilyisi hyvänä. Kuoron sointi on lähellä sekakuoroa. (Hofmann 1978, 15.)

Keskieurooppalainen poikakuorotyyppi on syntynyt uskonpuhdistuksen aikana ja pohjautuu sen ajan koulukuoroperinteeseen. Kaikki kuorolaiset ovat kouluikäisiä, sopraanoa ja alttoa laulavat pienet pojat, miesääniä juuri äänenmurroksen ohittaneet nuoret miehet. Poikaäänit ovat keveitä ja läpikuultavia, jotta ne sopeutuisivat paremmin vielä hentoihin miesääniin. (Hofmann 1978, 15.)

Englantilaisessa poikakuorotyypissä on ainoastaan yksi varsinainen poikääni, sopraano. Alttoa laulavat nuoret miehet kontratenoriäänellään. Miesäänissä laulaa aikuisia miehiä. Englantilainen poikakuorotyyppi sijoittuu soinnillisesti kahden edellisen väliin. (Hofmann 1978, 15.)

Nuoranne (1996) näkee englantilaisen ja saksalaisen poikakuoroperinteen kuorojen erot siinä, että Englannissa alttoa laulavat aikuiset miehet, kontratenorit. Saksalainen poikakuoro on soinniltaan tutuin Suomessa. Useimmissa englantilaisissa poikakuoroissa on pienempi kokoonpano kuin saksalaisissa poikakuoroissa. Useimmissa englantilaisissa poikakuoroissa kokoonpanona on 16-20 sopraanoa, neljä kontratenoria, neljä tenoria ja neljä bassoa. Miesäänissä käytetään usein, varsinkin Lontoossa, ammattilaulajia, jotka saavat laulamisesta palkkaa. Englantilaisen poikakuoron sointi-ihanne on perinteisesti ollut pää-äänivoittoinen. Nykyään tässäkin on tapahtumassa muutosta kokonaisvaltaisempaan sointi-ihanteeseen. Nuoranteen (1996) mukaan englantilaisiin poikakuoroihin on paljon helpompi löytää laulajia (mieslaulajia), sillä moni on laulanut pienestä pitäen. Melkein kaikki miespuoliset laulajat sekä kuoronjohtajat ovat jonkin poikakuoron kasvattaja. (Nuoranne 1996, 10-11.)

5 TUTKIMUSASETELMA

5.1 Tutkimusongelmat

Tutkimuksessani pyrin saamaan vastauksen seuraaviin kysymyksiin:

1. Mikä motivoi poikia laulamaan poikakuorossa?
2. Miten poikakuorolaisten taustatekijät vaikuttavat laulamisen motivaatioon?

Poikakuorossa laulamisen motivaatio on tutkimukseni pääongelma. Pyrin selvittämään Kososen (1996) motivaatioluokituksen perusteella ja kokoamani harkinnanvaraisen näytteen perusteella, mikä motivoi poikia laulamaan poikakuorossa. Tutkimukseni pureutuu myös taustatekijöiden ja laulamisen motivaation väliseen suhteeseen.

5.2 Tutkimusote ja –menetelmät

Suoritin kyselyn Opiston pojat ja Junioripojat –poikakuoroissa. Molemmat kuorot toimivat Jyväskylässä Suomalaisen Konservatorion alaisina. Suomalaisella Konservatoriolla toimii kolme poikakuoroa, Piccolopojat, Junioripojat ja Opiston Pojat. Piccolopojat ja Junioripojat ovat valmentavia kuoroja Opiston Pojat –kuoroon. Jätin Piccolopojat –kuoron kokonaan pois tutkimuksestani, sillä kuorolaiset olivat sillä hetkellä niin nuoria, että itsenäisesti kyselyyn vastaaminen olisi ollut vaikeaa. Kyselyn teettämisen aikaan toimin itse Piccolopoikien ja

poikakuoroihin. Toista tutkittavaa kuoroa eli Opiston Pojat –poikakuoroa johtaa kuoronjohtaja Ülle Kenner. Kyselyn suorittaminen asuinpaikkakuntani poikakuoroissa takasi sen, että pääsin itse henkilökohtaisesti teettämään kyselyn. Tämän johdosta kyselyni palautusprosentti nousi poikkeuksellisen korkeaksi, 100 %.

Suoritin kyselyn tammikuussa 2001 molempien kuorojen omien kuoroharjoitusten aikana. Olin itse henkilökohtaisesti valvomassa ja antamassa ohjeet kyselyn tekoa varten. Olin etukäteen kertonut kuorolaisille ja heidän vanhemmilleen tästä kyselystä ja erikseen painottanut, että kaikkien läsnäolo olisi äärimmäisen tärkeää. En halunnut antaa mitään aikarajaa kyselyn tekoa varten vaan annoin ohjeeksi, että saa lähteä ja myös pitää lähteä (häiriöiden eliminoimiseksi) heti, kun on saanut täytettyä kyselylomakkeen. Aikaa kyselylomakkeen täyttämiseen jäi siis maksimissaan kuoroharjoitusten aika, eli 90 minuuttia.

Kyselyn tietojen tilastollisen analysoinnin tein Stat View –ohjelman avulla. Käytin myös Microsoft Excel –taulukkolaskentaohjelmaa etenkin kaavioiden ja kuvioiden tekemiseen.

Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2000) toteavat tutkimuksen olevan kvantitatiivinen survey-tutkimus silloin, kun tietoa kerätään standardoidussa muodossa joukolta ihmisiä. Keskeistä on, että aineisto soveltuu määrälliseen ja numeeriseen mittaamiseen, muuttujat kyetään muodostamaan taulukkomuotoon ja aineisto pystytään saattamaan tilastollisesti käsiteltävään muotoon sekä päätelmiä voidaan tehdä tilastolliseen analysointiin perustuen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000a, 130, 137.) Tämä tutkimus täyttää nämä kriteerit.

5.3 Tutkimuksen luotettavuus

5.3.1 Reliabiliteetti

Tutkimuksen reliabiliteetti tarkoittaa mittaustulosten ei-sattumanvaraisuutta, toistettavuutta. Jos kaksi tutkijaa päätyy samanlaiseen lopputulokseen, tai jos samalle henkilölle teetetyt mittaukset antavat saman tuloksen, voidaan tulokset todeta reliaabeleiksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000b, 213.)

Oma tutkimukseni keskittyi pelkästään jyväskyläläisiin poikakuoroihin, eivätkä tulokset pyrikään olemaan valtakunnallisesti yleistettävissä. Jokaisella kaupungilla on erilainen harrastustarjonta ja kaupunkien poikakuoroperinteet ja historia vaikuttavat siihen, millaisia ovat poikakuorossa laulavien poikien motiivit. Täten laulamisen motiivit vaihtelevat varmasti esimerkiksi Cantores Minoreksessa, jonka historia on melkein 50 vuotta vanha ja jossa osa laulajista on jo monennen polven ”Cantislaisia”, verrattuna Opiston Pojat –kuoroon joka perustettiin kuusi vuotta sitten. Opiston Pojat –poikakuoro on siinäkin mielessä erikoistapaus, että tutkimuksen tekohetkellä tämä kuoro oli ns. diskanttikuoro, eli siinä ei laulanut äänenmurroksen ohittaneita poikia ollenkaan. Tämä vaikuttaa siihen, että motiiveista malli ja kontaktimotiivit saattavat olla hyvinkin erilaisia verrattuna poikakuoroon, jossa on myös miesäännet mukana.

Poikakuorolaisten laulamisen motiiveja on tutkittu Suomessa vähän. Tästä syystä on vaikea saada vertailukohteita ja tukea tuloksilleni. Ainoastaan Kauranen (2000) on tutkinut laulamisen motiiveja Porin poikakuorossa ja Ynnin pojissa. Tämä tutkimus on kuitenkin luonteeltaan hyvinkin erilainen omaan tutkimukseeni verrattuna, joten vertailukohdetta tästäkään tutkimuksesta on vaikea saada.

Kyselylomakkeiden täyttö tehtiin kuoroharjoitusten aikana ja tarkoituksella heti alussa, jolloin vireystaso oli parhaimmillaan. Tilana oli iso kamarimusiikkisali, joka takasi sen, että kaikille lomakkeen täyttäjille järjestyi rauhallinen lomakkeen täyttöpaikka. Kukaan ei katsonut toisten vastauksia, eikä vastausten antoon vaikuttanut toisten mielipiteet. Se, että olin itse kuoronjohtajan ominaisuudessa teettämässä kyselyä, saattaa vaikuttaa reliabiliteettiin heikentävästi. Olihan kysymysten joukossa sellaisia kohtia, joissa joutui ottamaan kantaa oman kuoron kiinnostavuuteen. Painotin kuitenkin alussa, että kaikki vastaukset annetaan nimettömästi. Iso kamarimusiikkisali mahdollisti myöskin sen, että pystyin katoamaan taka-alalle.

5.3.2 Validiteetti

Validiteetilla eli ’pätevyydellä’ tarkoitetaan tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä pitikin. Validiteettia voi huonontaa esimerkiksi huono kysymystenasettelu, jolloin vastaaja ei ymmärrä kysymystä sillä tavoin kuin tutkija olisi halunnut. Jos tutkija kuitenkin tulkitsee vastaukset oman alkuperäisen ajattelumallin mukaisesti, validiteetti on heikentynyt. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2000b, 213-214.)

Suoritin kyselylomakkeeni esitestauksen Junioripojat –poikakuorossa. Valitsin neljä poikaa, jotka mielestäni edustivat erityyppisiä kuorolaisia: nuorin, vanhin, vilkas ja rauhallinen. Annoin heille luvan esittää kysymyksiä, jos jokin kysymys tuntuu vaikealta tai oudolta. Esitestauksen perusteella totesin, että kyselylomakkeeni toimi hyvin. Muutamaa kysymystä, jotka olivat herättäneet kummastusta, jouduin muotoilemaan uudelleen.

Kyselylomakkeeni oli suhteellisen laaja ja pitkä. Lomakkeen alku- ja loppuosassa on tarkoituksella yksinkertaisimmat ja ”helpoimmin vastattavat” kysymykset. Näin vastaajat pääsevät hyvin vauhtiin eikä keskittymiskyvyn mahdollinen herpaantuminen vaikuttaisi niin paljoa. Motivaatioluokitukseen perustuvat väittämät sijoitin heti taustatieto-osuuden perään, jotta kaikki jaksaisivat keskittyä tähän tärkeimpään osuuteen. Seuratessani lomakkeen täyttöä sain sellaisen mielikuvan, ettei kyselyni ollut liian pitkä ja vaativa koeryhmälleni. Melkein kaikki jaksoivat täyttää kyselyn keskittyneesti. Neljä lomaketta jouduin kuitenkin poistamaan, sillä tulin siihen tulokseen, että puutteellisesti täytetyt lomakkeet vääristävät tuloksia. Syy puutteellisuuteen oli muun muassa vastaajan huono suomenkielen taito.

Kuten jo aikaisemminkin totesin, kysymysten laadinta oli onnistunut. Kyselylomakkeeni perustui Kososen (1996) tutkimuksen lomakkeeseen pienin muutoksin. Pieniä puutteita kuitenkin löysin kyselylomakkeestani. Taustatiedot (ks. liite 1, kohta 1) kohdassa sekaannusta aiheutti varsinkin nuorimpien vastaajien kohdalla käsitteet ’musiikkiluokka/musiikkipainotteinen luokka’ ja ’musiikki valinnaisaineena’. Tarkennusta kaipaisi myös lomakkeen kohta 4, eli ’onko kuorolaulu harrastuksistasi...’. Tarkennusta olisi kaivannut termi ’kuorolaulu’, sillä itse tarkoitin nimenomaan ’poikakuorolaulun’ tärkeyttä. Muut kysymykset mittaavat mielestäni sitä, mitä pitikin.

5-portaisen Likert-asteikon (verrattuna esimerkiksi 9-portaiseen) käyttö väittämien voimakkuuden mittaamisessa on mielestäni perusteltua, kun kysymyksessä on nuoret ja kokemattomat kyselyyn vastaajat. Jätin tarkoituksella kysymyslomakkeessa asteikon voimakkuudet 2, 3 ja 4 verbaalisesti selittämättä, sillä ne olisivat luultavasti aiheuttaneet hämmennystä. Annoin verbaalisen kuvauksen siis ainoastaan raja-arvoille 1 = en pidä lainkaan ja 5 = pidän paljon (ks. liite 1). Näin mittari mittaa nimenomaan väittämän voimakkuutta.

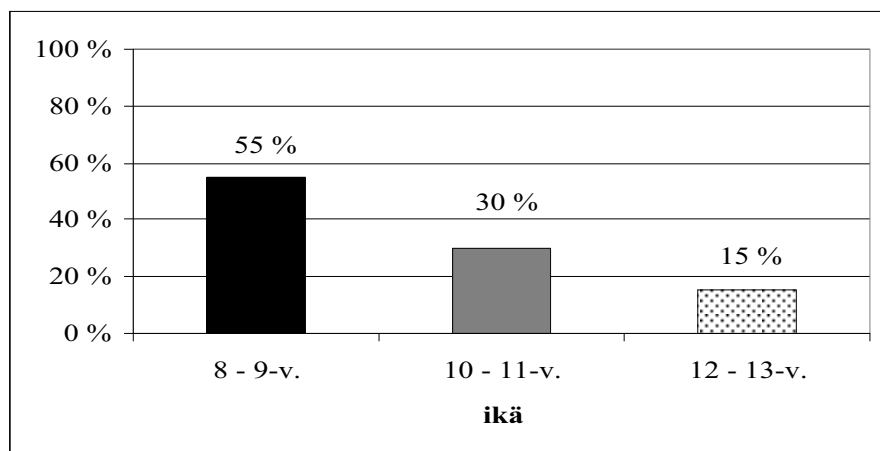
Kaikille motiiviluokille ei ollut yhtä paljon väittämiä. Painotin tarkoituksella tiettyjä luokkia sen perusteella, millainen ennakkokäsitys minulla oli teoreettisen pohjan ja oman käytännön työni

Tuloksia luettaessa on syytä muistaa, että prosenttitaulukoita luettaessa, varsinkin ikävertailun ollessa kyseessä, tulokset saattavat muuttua radikaalisti yhdenkin vastaajan vastauksesta. Tämä johtuu näytteen pienestä koosta. Tällöin lukijan kannattaakin tarkastaa taustatiedot-osiosta kuinka monta vastaajaa on tietyssäkin ikäluokassa.

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Taustatiedot

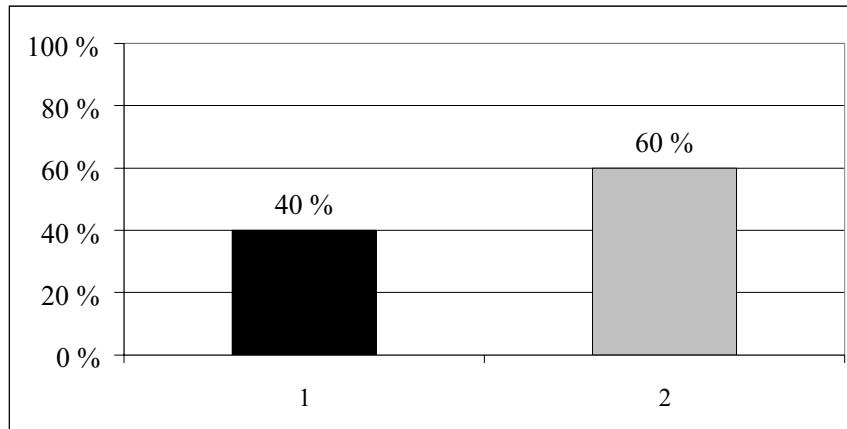
Kyselyyn vastasi yhteensä 44 poikaa Junioripojat ja Opiston Pojat –poikakuoroista. Jouduin poistamaan neljä kyselylomaketta, sillä ne olivat kaikin puolin puutteellisesti täytetty. Tähän tutkimukseen on siis huomioitu 40 kyselylomaketta. Kyselyyn vastanneiden keski-ikä oli 10-vuotta. 55 % vastanneista oli 8–9-vuotiaita, 30 % oli 10–11-vuotiaita ja 15 % vastaajista oli 12–13-vuotiaita.

KUVIO 1. Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma (N = 40)

Vastaajista 23% oli musiikkiluokalla tai musiikkipainotteisella luokalla. 19 % vastaajista ilmoitti valinneensa musiikin valinnaisaineeksi, 81 % ilmoitti, etteivät olleet valinneet musiikkia valinnaisaineeksi koulussa. Jyväskylässä musiikkiluokat alkavat 3. luokasta eteenpäin. Tämä

vaikuttaa musiikkiluokkalaisten prosentuaaliseen osuuteen poikakuorolaisista. Kyselyyn vastanneista 40 % lauloi Junioripojissa ja 60 % lauloi Opiston Pojissa.

KUVIO 2. Kyselyyn vastanneiden poikakuoro (1 = Junioripojat, 2 = Opiston Pojat, N = 40)

6.2 Musiikkimaku

Vastaajien musiikkimaku vaihteli alla olevan taulukon mukaisesti.

TAULUKKO 1. Kyselyyn vastanneiden musiikkimaku (% , N = 40)

	1 = en pidä lainkaan			5 = pidän paljon	
	1	2	3	4	5
Rock	13	13	36	18	20
Heavy	36	33	13	13	5
Jazz	10	37	33	10	10
Disco	31	15	10	28	16
Iskelmämusiikki	52	15	10	10	13
Kansanmusiikki	28	31	10	18	13
Hengellinen musiikki	41	10	23	10	16
Klassinen musiikki	18	24	21	13	24
Kuoromusiikki	13	5	28	28	26
Muu:	(rap 6 kpl, black metal 1 kpl, ooppera 1 kpl)				

Iskelmämusiikki, hengellinen musiikki ja heavy olivat vähiten pidettyjä, kun taas kuoromusiikki, klassinen musiikki, disco sekä rock-musiikki kilpailivat pidetyimmän musiikkilajin paikasta. Vastauksia tuli myös 'muu musiikinlaji' –kohtaan: rap-musiikki, ooppera ja black metal olivat kaikki paljon pidettyjä musiikin lajeja. Musiikinlajeja on vaikeata jaotella tarkasti ja tästäkin tuloksesta huomaa, että osa vastaajista koki rap-musiikin sijoittuvan johonkin muuhun kategoriaan kuin kyselylomakkeessani valmiina olleisiin.

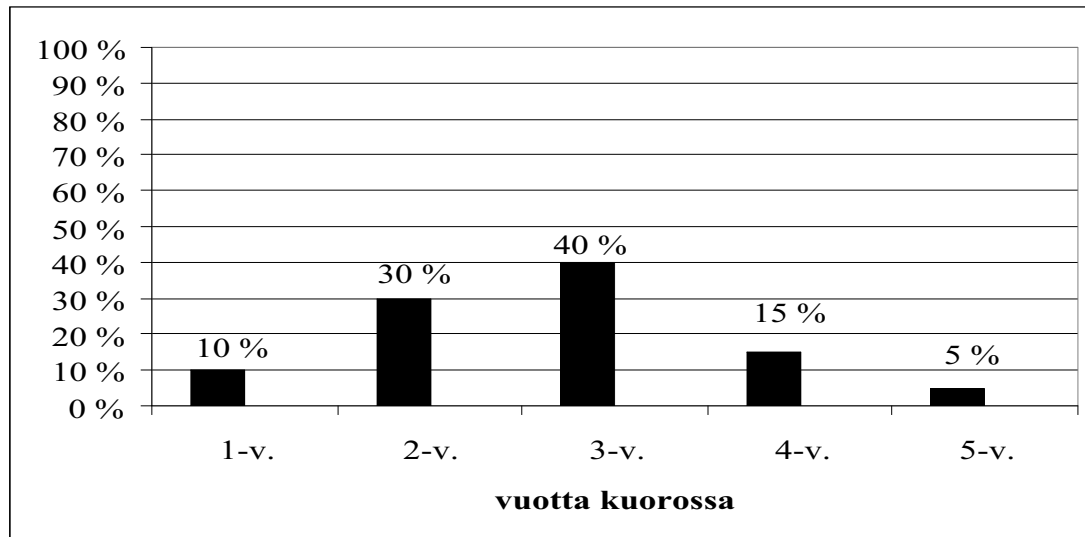
Huomiota herättää voimakas negatiivinen asenne iskelmämusiikkia, hengellistä musiikkia ja heavya kohtaan. Iskelmämusiikki kenties mielletään vanhemman ikäluokan musiikiksi ja heavy-innostuskin syntyy omien kokemuksieni mukaan lähempänä murrosikää. Jazz-musiikki miellettiin asteikon keskivälille. Monet vastaajat eivät luultavasti ole kuunnelleet jazzia kirjoakaan, mistä johtuu, että se sijoittuu asteikolla neutraalille alueelle.

Selvitin ristiintaulukoinnin avulla, ketkä vastaajista suhtautuivat negatiivisesti heavya, iskelmämusiikkia ja hengellistä musiikkia kohtaan. 8 – ja 9-vuotiaat vastaajat suhtautuivat selvästi negatiivisimmin heavya kohtaan. Myöskään 12 – ja 13-vuotiaat eivät pitäneet heavyasta. 11 – ja 13-vuotiaat suhtautuivat kaikista negatiivisimmin iskelmämusiikkia kohtaan. Muissa ikäryhmissä löytyi myös iskelmämusiikista pitäviä. Hengellisestä musiikista pitäminen jakautui selvästi iän perusteella. 11 – 13-vuotiaat eivät pitäneet hengellisestä musiikista ollenkaan, kun taas esimerkiksi 8-vuotiaista 64 % ilmoitti pitävänsä siitä paljon. Kymmeneen ikävuoteen asti suhtautuminen hengelliseen musiikkiin oli positiivisempaa kuin siitä vanhemmilla.

Merkittävin korrelaatio löytyi klassisesta musiikista ja kansanmusiikista pitämisen väliltä ($r = .82$; $p = .0017$). Jokseenkin merkittäviä korrelaatioita löytyi myös kuoromusiikin ja kansanmusiikin väliltä ($r = .68$; $p = .0001$), hengellisen musiikin ja kansanmusiikin väliltä ($r = .66$; $p = .6913$) ja kuoromusiikin ja klassisen musiikin väliltä ($r = .53$; $p = .0371$). Negatiivisin korrelaatio syntyi klassisen musiikin ja rock-musiikin välille ($r = -.55$; $p = .6409$).

6.3 Laulamisaika vuosina poikakuorossa

Laulamisaika poikakuorossa näkyy seuraavassa kuviossa. Keskimäärin poikakuorossa oli laulettu 3 vuotta.

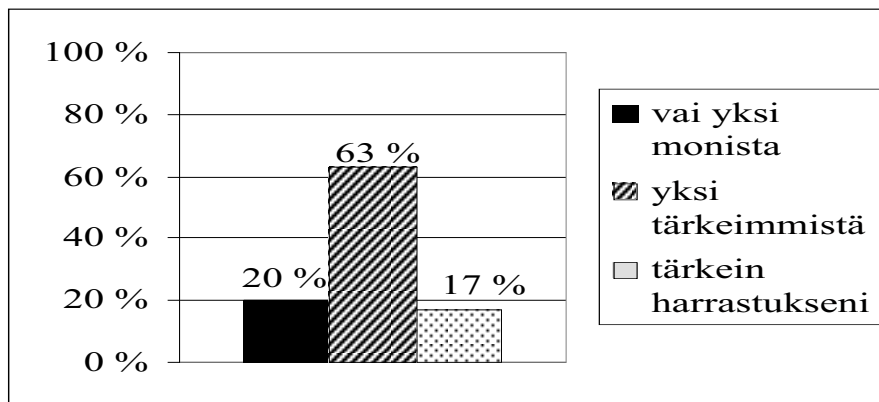
KUVIO 3. Laulamisaika vuosina kuorossa (N = 40)

Viisi vuotta laulaneita poikia oli kuorossa ainoastaan viisi prosenttia. Nämä vastaajat ovat Opiston pojat –poikakuoron alkuperäislaulajia, sillä poikakuoro aloitti toimintansa viisi vuotta sitten. Syksyllä 2000 suuri osa kuoron ensimmäisistä laulajista joutui jäämään pois kuorosta äänenmurroksen takia. Tämä selittää osaksi neljä ja viisi vuotta laulaneiden pientä määrää tällä hetkellä Jyväskylän poikakuoroissa.

6.4 Kuoroharrastuksen tärkeys

Kysyin kyselylomakkeessani, kuinka tärkeänä harrastuksena pojat pitävät poikakuorossa laulamista (ks. liite 1, kohta 4).

Vastaajista 63 % ilmoitti kuorolaulun olevan yksi tärkeimmistä harrastuksista. Ääripäät olivat edustettuina tasaväkisesti. 20 % vastaajista ilmoitti, että kuorolaulu on tärkein harrastus, 17 % prosenttia vastaajista vastasi kuorolaulun olevan vain yksi monista harrastuksista.

KUVIO 4. Kuoroharrastuksen tärkeys (N = 40)

6.5 Muut musiikkiharrastukset

Kysyin kyselylomakkeessa kuorolaisilta, oliko heillä muita musiikkiharrastuksia. Kysymys oli laadittu niin, että vastaajalla oli mahdollisuus valita useampikin vaihtoehto (ks. liite 1, kohta 5).

TAULUKKO 2. Kuorolaisten muut musiikkiharrastukset (N = 40)

Jokin soitin	65 %
Musiikin kuuntelu	50 %
Konserteissa käynti	23 %
Yhtyeoiminta/orkesteri	20 %
Musiikinteoria ja/tai säveltapailu	15 %
Ei muita musiikkiharrastuksia	13 %

2/3 poikakuorolaisista ilmoitti soittavansa jotain soitinta kuorolaulun lisäksi. Yleisimmät instrumentit olivat piano (13 kpl), viulu (5 kpl) ja sello (5 kpl). Vertasin tuloksia Kaurasen (2000, 33) tutkimustuloksiin. Oululaisesta Ynnin Pojat –poikakuorosta 54 % soitti jotain instrumenttia kuoron lisäksi. Suosituin instrumentti oli piano. Porin poikakuorossa jonkin instrumentin soittajia oli 71 %, suosituimman instrumentin ollessa jälleen piano.

Kuorolaisten keskuudessa oli yllättävän paljon eri instrumentin soittajia. Vertailu kahteen muuhun poikakuoroon antaa viitteitä siihen suuntaan, että poikakuorossa laulavat pojat harrastavat musiikkia monipuolisesti. T. Murtoniemen (2002) tutkimukseen osallistuneista viulisteista, samoin kuin Kososen (1996, 97) tutkimuksen soittajista, ainoastaan 1/4 harrasti kuorolaulua. Virkkalan (1999, 54) tutkimuksen kansanmusiikin soittajista 14 % harrasti soittamisen lisäksi kuorossa laulamista. Ilmiö on mielenkiintoinen, mutta tämän aineiston perusteella on vaikea todeta, mikä aiheuttaa tämän ristiriidan. Voisi ajatella, että poikakuorolaiset ovat kiinnostuneempia musiikista laajalaisemmin kuin instrumentin soittajat. Toisaalta voi miettiä, tarvitseeko poikakuorolaisen musiikillinen identiteetti vahvistusta jonkin instrumentin kautta. Kenties poikakuorossa laulamista ei koeta tarpeeksi merkitykselliseksi ja arvostetuksi.

Mukana oli myös poikakuorolaisia, jotka soittivat useampaakin instrumenttia. Puhaltimien vähäiseen osuuteen vaikuttanee se, että musiikkiopistoissa puhallininstrumenttien soitto suositellaan aloitettavan vasta myöhemmällä iällä.

Seuraavaksi suosituin muu musiikkiharrastus oli musiikin kuuntelu. Puolet kyselyyn osallistuneista vastasi kuuntelevansa musiikkia. Myös konserteissa käynti, yhtyesoitto sekä musiikinteoria/säveltapailu olivat poikien musiikkiharrastuksia. Mielenkiintoinen ilmiö on, että vaikka 65 % vastanneista soitti jotain soitinta, ainoastaan 15 % kävi musiikinteoria- tai säveltapailutunneilla. Tämä saattaa johtua siitä, että osa pojista käy yksityisesti soittotunneilla, jolloin heidän velvollisuuksiinsa ei kuulu musiikinteorian opinnot kuten musiikkiopistossa kuuluu. Toinen selitys saattaa olla nuori ikä, jolloin opetukseen ei vielä osallistuta.

Poikakuorolaisilla on mahdollisuus käydä Suomalaisen Konservatorion instrumenttiopiskelijoiden kanssa yhtäaikaan musiikinteoriatunneilla. Ainoastaan yksi poika käytti hyväkseen mahdollisuutta käydä teoriatunneilla poikakuoron kautta, vaikka ei soittanutkaan mitään instrumenttia. Muut

musiikinteoria tulee automaattisesti jossain vaiheessa pakolliseksi. Viisi poikaa 40:stä (13 %) ilmoitti, ettei heillä ole muita musiikkiharrastuksia kuin poikakuoro.

6.6 Kuorolaulu – musiikkiharrastuksista ensimmäinen vai ei

Halusin selvittää kyselyn avulla, oliko kuorolaulu vastaajien ensimmäinen musiikkiharrastus vai oliko kiinnostus kuorolauluun virinnyt vasta jonkin toisen musiikkiharrastuksen kautta. Noin 2/5 (38 %) vastaajista vastasi, että kuorolaulu oli heidän ensimmäinen musiikkiharrastuksensa. Noin kahdella kolmasosalla (63 %) oli siis ollut jokin muu musiikkiharrastus jo aikaisemmin, ennen kuin he olivat tulleet poikakuoroon.

6.7 Vanhempien ja sisarusten musiikkiharrastukset

Kartoitin kyselyssäni myöskin poikakuorolaisten vanhempien musiikkiharrastuksia. Poikakuorolaiset vastasivat kyselyssä vanhempien musiikkiharrastuksiin liittyviin kysymyksiin. Kysymys oli laadittu niin, että siinä pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon (ks. liite 1, kohta 7).

TAULUKKO 3. Vanhempien ja sisarusten musiikkiharrastukset (% , N = 40)

	äiti	isä	sisarukset		
			1.	2.	3.
- ei musiikkiharrastuksia.....	33	35	13	13	10
- musiikinkuuntelu (ei taustamusiikki).....	35	48	45	13	3
- konserteissa käynti.....	33	13	8	3	0
- kuorolaulu	13	5	25	5	3
- soittaminen.....	10	20	48	20	5

Musiikin kuuntelu oli isillä ja äideillä suosituin musiikkiharrastus. Lähes puolet isistä ja 35 % äideistä kuunteli musiikkia. Painotin kysymyksessä nimenomaan musiikin keskittynyttä kuuntelua, jolloin halusin rajata taustamusiikin pois. Vain 13 % kuorolaisten äideistä (5 kpl) ja vain ainoastaan 5 % isistä (2kpl) lauloi jossain kuorossa. 10 % äideistä ja 20 % isistä soitti jotain instrumenttia.

Äidit olivat huomattavasti innokkaampia konserteissa kävijöitä kuin isät. 33 % äideistä ja 13 % isistä harrasti konserteissa käyntiä.

Kysyin myös sisarusten musiikkiharrastuksia. Lähes puolet (48 %) poikakuorolaisten sisaruksista soitti jotain instrumenttia ohittaen musiikin kuuntelun (45 %) täpärästi. Neljännes (25 %) poikakuorolaisten sisaruksista lauloi myös jossain kuorossa.

6.8 Perheessä kuunneltava musiikki

Tiedustelin millaista musiikki äidit, isät ja sisarukset kuuntelevat kotona. Kysymys oli laadittu siten, että se mahdollisti useamman musiikkityylin valitsemisen (ks. liite 1, kohta 8). Kyselyyn vastaajat, eli poikakuorolaiset, rastittivat valmiista musiikkityylijaottelusta ne musiikkityylit, joita kotona kuunnellaan.

Äitien kuuntelema musiikki oli painottunut selvästi klassiseen musiikkiin. 2/3 (63 %) äideistä kuunteli klassista musiikkia. Seuraavaksi suosituin äitien kuuntelema musiikki oli iskelmämusiikki (38 %). Vähiten äidit kuuntelivat hengellistä musiikkia ja rock-musiikkia (15 %).

Klassinen musiikki ja jazz olivat isien mieleen. Klassista kuunteli 35 % isistä ja jazzia 33 % isistä. Vähiten isät kuuntelivat hengellistä musiikkia (10 %).

Sisaruksista 53 % kuunteli kotona rock-musiikkia. Rock oli selvästi suosituin musiikinlaji sisarusten keskuudessa. Kansanmusiikki oli vähiten kuunneltua sisarusten parissa. Sisaruksista ainoastaan yksi kuunteli kansanmusiikkia. Tulokset ovat saman suuntaisia Kososen (1996) ja T. Murtoniemen (2002) tutkimuksien kanssa.

TAULUKKO 4. Kotona kuunneltava musiikki (% , N = 40)

	äiti	isä	sisarukset		
			1.	2.	3.
- iskelmät ja muu viihdemusiikki	38	25	8	0	3
- rock, pop ja muu kevyt musiikki	15	18	53	15	0
- jazz	18	33	10	5	0
- kansanmusiikki	18	13	3	0	0
- klassinen musiikki.....	63	35	13	5	5
- hengellinen musiikki.....	15	10	5	0	0
- kuoromusiikki.....	28	20	15	5	0
- muu, mikä?	5	5	18	3	0

'Muu, mikä' kohtaan oli ilmoitettu sisaruksen kuuntelevan myös rappia (4 kpl) ja heavya (3 kpl).

6.9 Matka kuoroharjoituksiin ja matkustustapa

Kysyin lomakkeessani kuorolaisten matkaa kuoroharjoituksiin sekä kuinka he tämän matkan kulkevat (ks. liite 1, kohta 9).

Noin puolet (48 %) kuorolaisista asui 5 km:n säteellä kuoron harjoittelupaikasta, eli Suomalaiselta Konservatoriolta. 15 %:lla kuorolaisista matka kuoroharjoituksiin oli enemmän kuin 20 kilometriä. Loput kuorolaisista asuivat 5–20 kilometrin päässä Suomalaiselta Konservatoriolta.

60 % kuorolaisista kulki kuoroon henkilöautolla. Vanhemmilla oli näin ollen oma roolinsa lasten kuljettamisessa kuoroharjoituksiin. Viidesosa (20 %) kulki kuoroharjoituksiin kävellen ja/tai pyörällä, samoin viidesosa kulki harjoituksissa linja-autolla ja/tai junalla.

6.10 Mieluisat/ei mieluisat kuorolaulut

Tällä kyselyn osa-alueella pyrin tutkimaan minkä tyylliset kuorolaulut ovat mieluisia tai vähemmän mieluisia laulaa. Kun analysoin summamuuttujina vastausvaihtoehtojen 4 ja 5 tulokset,

Pyrin tekemään tyylijaottelun sellaiseksi, joka noudattaa molempien kuorojen musiikillista linjaa. Molemmat kuorot ovat olleet mukana esimerkiksi viihdemusiikkikonsertissa, joten viihdemusiikki käsitteenä pitäisi olla tuttu.

Selvyyden vuoksi muutin 5-portaisen Likert-asteikon 3-portaiseksi laskemalla yhteen vastausvaihtojen 1 ja 2 arvot, sekä 4 ja 5 arvot.

TAULUKKO 5. Millaisia kuorolauluja tykkäät laulaa? (1 = en pidä, 3 = pidän paljon; %, N = 40)

	1	2	3
Klassisia kuorolauluja (esim. Händel: Hallelujah)	38	31	31
Kansanmusiikkia	51	23	26
Hengellistä musiikkia	63	18	19
Viihdemusiikkia	37	34	29
Lastenmusiikkia	55	26	19
Yksiäänisiä kuorolauluja	79	5	16
Moniäänisiä kuorolauluja	18	15	68
Suomenkielisiä kuorolauluja	13	20	67
Ulkomaankielisiä kuorolauluja	38	21	41
Muu, mikä?			

Suomenkieliset kuorolaulut olivat pidetympiä kuin ulkomaankieliset laulut (ks. taulukko 5). 2/3 (67 %) kuorolaisista piti suomenkielisistä kuorolauluista asteikolla 4 tai 5 eli paljon. Vastausvaihtoehdot 4 ja 5 olivat keränneet ulkomaankielisten kuorolaulujen osalta ainoastaan reilun 1/3:n (37 %) suosion.

TAULUKKO 6. Ikä suhteessa moniäänisten laulujen laulamisinnostukseen (x-akseli = vastaajien ikä, y-akseli = vastausvaihtoehdot; 1 = en pidä lainkaan 5 = pidän paljon, $p = .8827$)

	8-v.	9-v.	10-v.	11-v.	12-v.	13-v.
1	25 %	20 %	13 %	0 %	0 %	0 %
2	8 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
3	0 %	20 %	13 %	50 %	25 %	0 %
4	25 %	30 %	25 %	0 %	25 %	50 %
5	42%	30 %	50 %	50 %	50 %	50 %

Ristiintaulukoinnin avulla selvitin, kuinka ikä vaikuttaa moniäänisistä lauluista pitämiseen. Tuloksista ilmeni, että vanhemmat kuorolaiset pitivät moniäänisistä lauluista paljon, kun taas osa nuorimmista kuorolaisista ilmoitti, että moniääniset laulut eivät ole niin mukavia. Vanhemmat kuorolaiset haluavat kenties haasteita kuorolauluihin, kun taas nuoret kuorolaiset, jotka vasta aloittelevat moniäänisesti laulamista, kokevat moniääniset laulut hankaliksi ja täten myös vähemmän mieluisiksi.

Yksiääniset kuorolaulut eivät olleet kuorolaisten mieleen (ks. taulukko 5). Reilusti yli puolet vastasi, että ei pidä lainkaan yksiäänisistä kuorolauluista. Ristiintaulukoinnin avulla selvisi, että kaikissa ikäluokissa yksiääniset kuorolaulut eivät olleet pidettyjä. Molemmissa kuoroissa, joissa tutkimus suoritettiin, lauletaan moniäänisiä lauluja. Kenties kuorolaiset kokevat, että yksiääniset laulut ovat ”pikkulasten lauluja.” He katsovat olevansa jo isoja poikia, jotka osaavat laulaa moniäänisesti.

TAULUKKO 7. Ikä suhteessa yksiäänisten laulujen laulamisinnokkuteen (x-akseli = vastaajien ikä, y-akseli = vastausvaihtoehdot; 1 = en pidä lainkaan 5 = pidän paljon, $p = .1437$)

	8-v.	9-v.	10-v.	11-v.	12-v.	13-v.
1	45 %	30 %	25 %	25 %	0 %	50 %
2	18 %	0 %	25 %	75 %	50 %	50 %
3	9 %	30 %	38 %	0 %	50 %	0 %
4	0 %	30 %	0 %	0 %	0 %	0 %
5	27 %	10 %	13 %	0 %	0 %	0 %

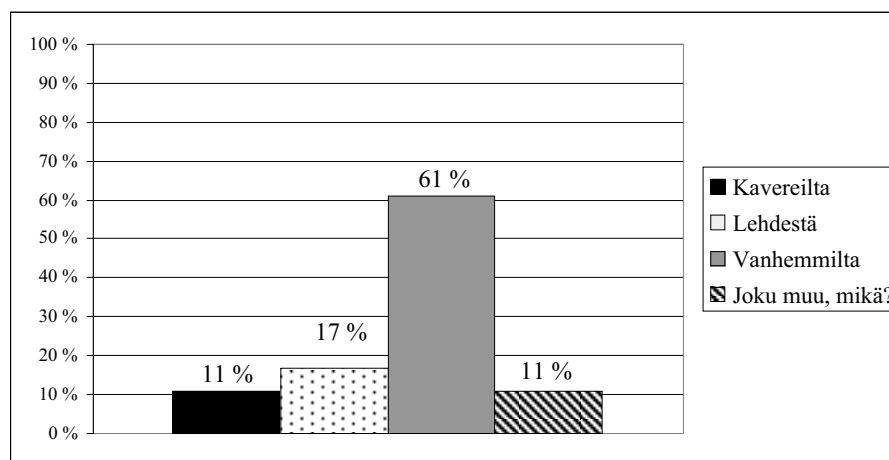
Yksiääniset kuorolaulut ja suomenkieliset kuorolaulut korreloivat jokseenkin merkitsevästi ($r = .55$; $p = .0001$). Molemmat laulutyyppit ovat nuorimmille laulajille kaikista helpoimpia, joka puolestaan saattaa selittää niiden välisen korrelaation. Tätä tukee myös yksiäänisten ja ulkomaankielisten laulujen välinen pienempi korrelaatio ($r = .28$; $p = .0439$). Vastaavasti moniäänisten kuorolaulujen ja ulkomaankielisten kuorolaulujen välinen korrelaatio oli $.44$ ($p = .0079$). Moniäänisten kuorolaulujen ja suomenkielisten laulujen välinen korrelaatio oli $.31$ ($p = .8475$). Moniäänisten kuorolaulujen ja klassisten kuorolaulujen välille syntyi jokseenkin merkitsevä korrelaatio ($r = .52$; $p = .0004$).

Korrelaatio klassisesta musiikista pitämisen (kysymys 2) ja klassisten kuorolaulujen laulamisesta pitämisen välillä oli jokseenkin merkitsevä ($r = .51$; $p = .6436$) kuitenkin ilman tilastollista merkitsevyyttä (p -arvo). Kansanmusiikista pitäminen ja sen laulamisen mielekkyys korreloi jokseenkin merkitsevästi ($r = .34$; $p = .9153$). Hengellisestä musiikista pitäminen ja sen laulamisesta pitämisen välinen korrelaatioarvo oli $.28$ ($p = .3287$).

6.11 Poikakuoron toimintaan liittyvät kysymykset

6.11.1 Mistä sait tiedon, että kuoroon haetaan uusia laulajia?

Poikakuorolaisista 3/5 oli saanut tiedon uusien laulajien hausta vanhempien kautta. Kavereilta ja lehdestä saatu informaatio oli selvästi pienempi. 'Joku muu, mikä?' -kohtaan oli tullut muutamia hajanaisia vastauksia (viuluopelta, ilmoitustaululta, mummilta, kuoronjohtajalta).

KUVIO 5. Mistä tieto uusien laulajien hausta kuoroon? (N = 40)

6.11.2 Miten innostuit kuorossa laulamisesta?

Kysymysoiossa 17 (liite 1) tiedustelin lauluinnostuksen innoittajia 5-portaisella Likert-asteikolla. Oma kiinnostus sai suurimman kannatuksen, 50 % vastaajista voimakkuusasteikolla 4 tai 5. Seuraavaksi tuli vanhempien toivomus, 46 % vastaajista. Sisarten tai ystävien esimerkin vaikutus

oli vähäinen. 'Jostain muusta syystä' –kohtaan oli mainittu myös muutamia asioita: naapurin kehoitus, kehujen saamisen toive, muun perheen musikaalisuus, äiti oli ilmoittanut salaa, mummin toivomus ja viuluope.

Kohdassa 16 oli mahdollista kirjoittaa vapaasti asioita, jotka innostivat tulemaan poikakuoroon.

Tässä luettelon omaisesti yleisimmät vastaukset:

- vanhempien innostus 6 kpl
- kaverit 5kpl
- laulun ilo 5kpl
- musiikki yleensä 3 kpl
- nähnyt TV-konsertin 2 kpl
- edessä oleva Saksan matka 2 kpl.

6.11.3 Kuoroharjoituksiin liittyvät kysymykset

Kysymyksessä 20 tiedustelin millaisia kuoron laulamattomia kappaleita ovat vaikeustasoltaan: liian helppoja, sopivia vai liian vaikeita. Lähes kaikkien (95 %) mukaan kuoron kappaleet ovat sopivia, 5 % ilmoitti niiden olevan liian helppoja (N = 40).

Kysymyksessä 21 tiedustelin, kuinka usein kuorokappaleita harjoitellaan viikossa. 11 % kuorolaisista harjoitteli kappaleita joka päivä, 29 % harjoitteli 3-4 kertaa viikossa, 24 % harjoitteli kerran viikossa ja 37 % prosenttia kuorolaisista ei harjoitellut kertaakaan kuorokappaleita viikossa (N = 40). Suurta ihmetystä herätti se, että näinkin moni kuorolainen ei harjoitellut kappaleita kertaakaan viikon aikana. Suurin osa kuitenkin ilmoitti kappaleiden olevan vaikeustasoltaan sopivia. Herää siis kysymys, onko vaikeustasoltaan sopiva kappale sellainen, jonka pystyy omaksumaan harjoitusten aikana ja jota ei tarvitse harjoitella kotona ollenkaan.

Suurin osa (77 %) koki kuoroharjoitusten olevan sopivan mittaiset (kysymys 22). 1/5 ilmoitti harjoitusten olevan liian pitkät ja 3 % liian lyhyet (N = 40). Molemmilla kuoroilla kuoroharjoitusten pituus on 90 minuuttia. Harjoitusten välissä pidetään välitunti, jonka aikana pojat voivat syödä eväitään ja levätä. Välitunnin merkitys kuoroharjoitusten välissä on merkittävä. Kuoroharjoitukset ovat yleensä koulupäivän jälkeen illalla, jolloin kuorolaisten keskittymiskyky ja vireystaso eivät ole aina parhaimmillaan. Välitunnin aikana tapahtuva rentoutuminen ja yhdessäolo kavereiden kanssa edesauttaa jaksamista harjoitusten loppuun asti.

Kysymys 23 käsitteli kuoron esiintymisten määrää. Kuorolaisista 77 % ilmoitti, että esiintymisiä on sopivasti. 1/5 totesi kuitenkin, että esiintymisiä pitäisi olla enemmän. Olen huomannut, että poikakuorolaiset pitävät esiintymisestä ja esiintymiset toimivat harjoittelumotivaation lisääjänä. Täten esiintymistilaisuuksia voisi jatkossa järjestää enemmänkin. Ainoastaan 3 % kuorolaisista koki, että esiintymisiä on liian paljon.

Kysymys 18 oli avoin ja siinä kysyttiin miltä ensimmäiset kuoroharjoitukset tuntuivat. Monet olivat kirjoittaneet niiden olleen kivat (38 %). Monia kuorolaisia ensimmäiset harjoitukset olivat myös jännittäneet (25 %).

6.11.4 Laulaminen koulun kuorossa tai juhlissa

Kysymyksessä 15 tiedustelin vastaajan aktiivisuutta koulun kuorossa tai juhlissa (ks. liite 1). 13 % ilmoitti laulavansa koulun kuoron viikottaisissa harjoituksissa. 28 % poikakuorolaisista oli laulanut yksin koulun juhlissa, 33 % oli laulanut koulun juhlissa koulun kuoron mukana, 2 poikaa oli laulanut juhlissa kvartetilla ja 2 poikaa oli laulanut juhlissa bändin kanssa.

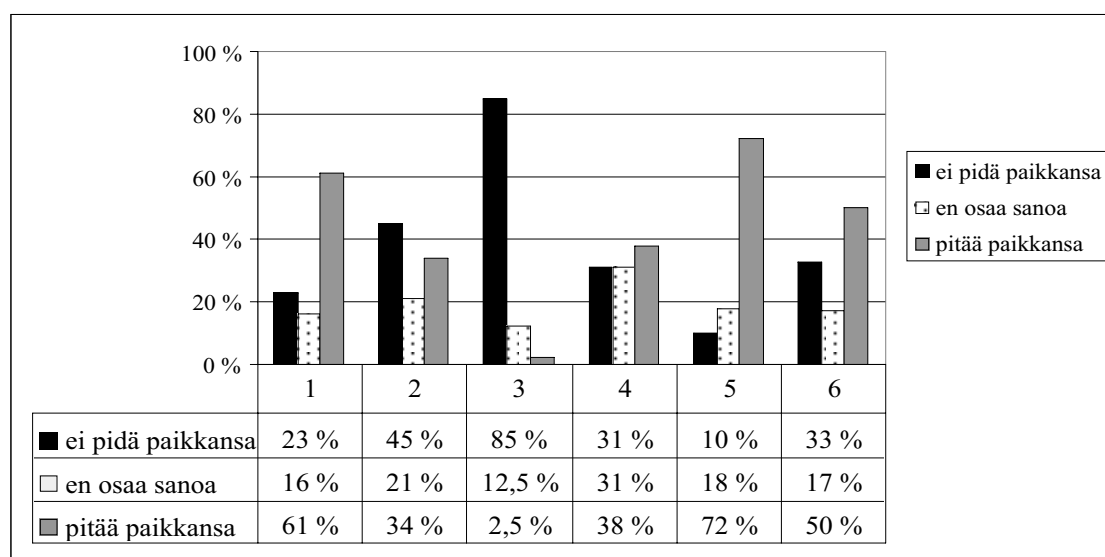
6.11.5 Muistoja poikakuorotaipaleelta

Kysymys 24 oli avoin, ja siinä pyysin vastaajia kirjoittamaan mukavia tai ikäviä asioita poikakuorouran ajalta. Vähän yli puolet vastaajista oli vastannut tähän kysymykseen. Kokosin yhteen samoihin aihepiireihin liittyvät vastaukset. Positiivisiksi asioiksi nousivat kesäleirit, ulkomaan matkat, esiintymiset ja mukavat kaverit. Negatiivisia asioita oli ulkomaan matkan peruuntuminen sairauden takia, huonot harjoitusajat, pieleen mennyt soololaulu ja parhaan kaverin lähteminen kuorosta.

6.12 Tulosten vertailua laulamisen motiiviluokitukseen

Kyselylomakkeeni sisälsi väittämiä, joiden voimakkuutta mitattiin 5-portaisella Likert-asteikolla (ks. liite 1, kohta 12). Selventääkseni tulosten analysointia muutin 5-portaisen asteikon 3-portaiseksi. Yhteenlasketut asteikon voimakkuudet 1 ja 2 ovat jatkossa 'ei pidä paikkansa', 3 on 'en osaa sanoa' ja voimakkuudet 4 ja 5 'pitää paikkansa'. Jokaisen väittämän perässä on lisäksi keskiarvo 5-portaisen asteikon voimakkuuksista.

6.12.1 Laulaminen ja sen tuottamat elämykset

KUVIO 6. Laulamiseen ja sen tuottamiin elämyksiin perustuvat motiivit (N = 40), osiot:

- 1 (kys. 12.1) Laulan silloin tällöin muutenkin kuin kuorossa ilman sen kummempia tavoitteita. (ka 3,6)
- 2 (kys. 13.4) Laulaessani olen usein musiikin lumoissa. (ka 2,8)
- 3 (kys. 13.11) Laulaminen tuntuu usein ikävältä. (ka 1,6)
- 4 (kys. 14.2) Minulle on tärkeää, että laulamani musiikki herättää minussa erilaisia mielikuvia, tunnelmia ja elämyksiä. (ka 3,2)
- 5 (kys. 14.8) Minulle on tärkeää, että laulaminen tuottaa iloa ja hyvää mieltä. (ka 4,1)
- 6 (kys. 17.1) Innostuin alkujaan laulamaan kuorossa omasta kiinnostuksesta. (ka 3,2)

Tuloksista päätellen laulamiseen ja sen perustumiin elämyksiin liittyvät motiivit ovat tärkeässä asemassa poikakuorolaisilla. Laulamisen tuottama ilo ja hyvä mieli koettiin todella tärkeäksi (14.8). Yli 3/5 kuorolaisista lauloi muutenkin kuin kuorossa ilman sen kummempia tavoitteita (12.1). Tämä

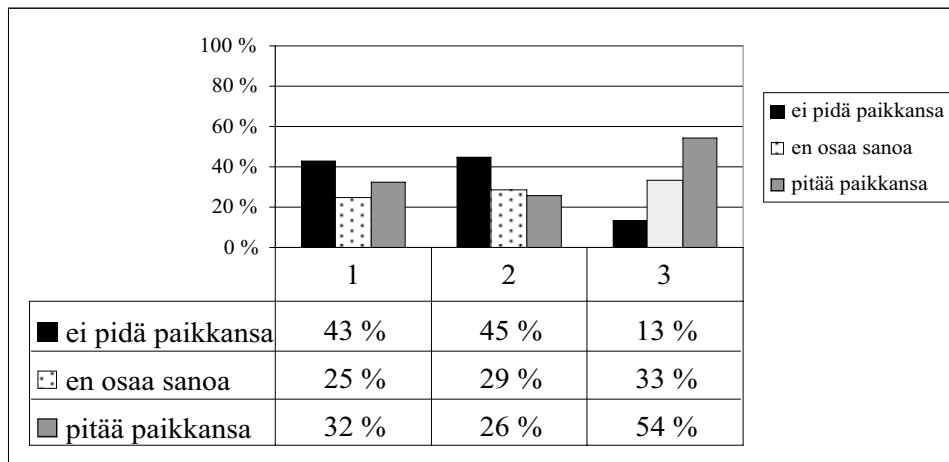
viittaa siihen, että laulaminen on mukavaa puuhaa ja sitä tehdään, koska siitä tulee hyvä mieli. Kuoronjohtajana oli ilo nähdä väittämän 13.11 tulos. Ainoastaan yksi vastaaja oli vastannut, että laulaminen tuntuu usein ikävältä (asteikon voimakkuudella 4). Muut vastaajat eivät kokeneet laulamisen olevan ikävää puuhaa, ainakaan usein.

Väittämät 13.4 ja 14.2 olivat sanamuodoltaan vaikeampia ja käsittelivät elämyksellisyyttä. Musiikin 'lumo' on käsitteenä vaikea. Myös tunnelmien ja elämyksien konkreettinen mittaaminen on nuorille varmasti vaikeaa. Luultavasti tästä johtuen näiden väittämien kohdalla vastaukset hajosivat eniten.

Puolet vastaajista oli alkujaan innostunut kuorolaulusta omasta kiinnostuksesta (17.1). 1/3 ilmoitti kuitenkin, että se ei pidä paikkaansa. Kysymyksessä 17 (ks. liite 1) oli mahdollista valita myös muita innostuksen alkuunpanijoita. 46 % vastaajista ilmoitti asteikon voimakkuudella 4 tai 5, että aloitti kuorossa laulamisen vanhempien toivomuksesta. Tästä voimme päätellä, että varsinkin näin nuorien kuorolaisten ollessa kyseessä, vanhemmilla on tärkeä rooli siinä, mihin harrastuksiin lapsia ohjataan.

Tutkittaessa väittämien välisiä korrelaatioita, esille nousi selvä yhteys väittämien 14.8 ja 17.1 välillä ($r = .774$; $p = .0001$). Omaehtoinen kiinnostuminen laulamisesta on siis yhteydessä laulamisen tuottaman hyvän mielen tarpeeseen. Vanhempien toivomuksesta aloittaneiden (17.4) ja väittämän 14.8 välinen korrelaatio on selvästi pienempi ($r = .137$; $p = .0085$).

6.12.1.1 Motiivina laulettava ohjelmisto

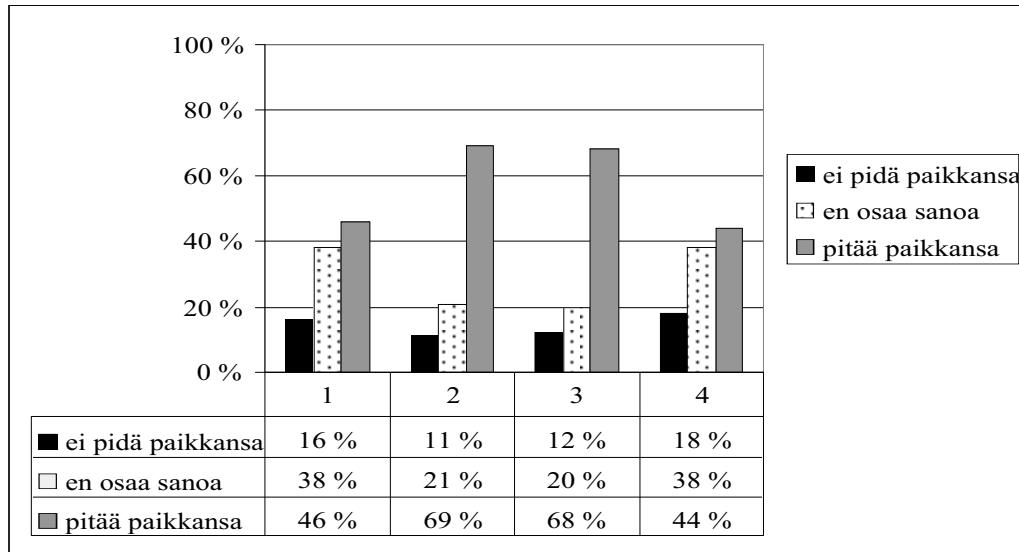
KUVIO 7. Motiivina laulettava ohjelmisto (N = 40), osiot:

- 1 (kys. 13.3) Minulle on aivan sama, millaisia kappaleita laulan. (ka 2,8)
 2 (kys. 13.14) Laulan vain sitä, mitä käsketään harjoitella. (ka 2,8)
 3 (kys. 14.7) Minulle on tärkeää, että laulamani kappaleet ovat mieluisia. (ka 3,6)

Yli puolet (54 %) vastasi, että kappaleiden mieluisuus on tärkeää. Kolmasosa ilmoitti, että heille on aivan sama, millaisia kappaleita lauraa. Prosenttiosuudet eivät kallistuneet voimakkaasti kumpaankaan suuntaan, joten laulettavan ohjelmiston merkitystä on näistä tuloksista vielä vaikea tulkita. 45 % ilmoitti laulavansa muutakin ohjelmistoa kuin mitä kuorossa on käsketty harjoitella (13.14). Kun vertaa tätä väittämää 13.4 väittämään 12.1 (edell. kuvio) huomataan, että tulokset tukevat toisiaan. Poikakuorolaiset laulavat siis muutenkin kuin kuorossa ja muutakin ohjelmistoa kuin kuorossa lauletaan.

6.12.2 Suoritus- tai saavutusmotiivit ja –motivaatio

6.12.2.1 Hallintamotiivit

KUVIO 8. Hallintamotiiveihin liittyvät väittämät (N = 40), osiot:

Minulle on tärkeää, että:

- 1 (kys. 14.3) ...edistyn laulamisesa nopeasti. (ka 3,5)
- 2 (kys. 14.9) ...osaan kuorokappaleet hyvin. (3,9)
- 3 (kys. 14.11) ...uuden kappaleen tai asian opettelu ei kestä kovin kauan. (ka 3,8)
- 4 (kys. 14.13) ...laulan virheettömästi. (ka 3,3)

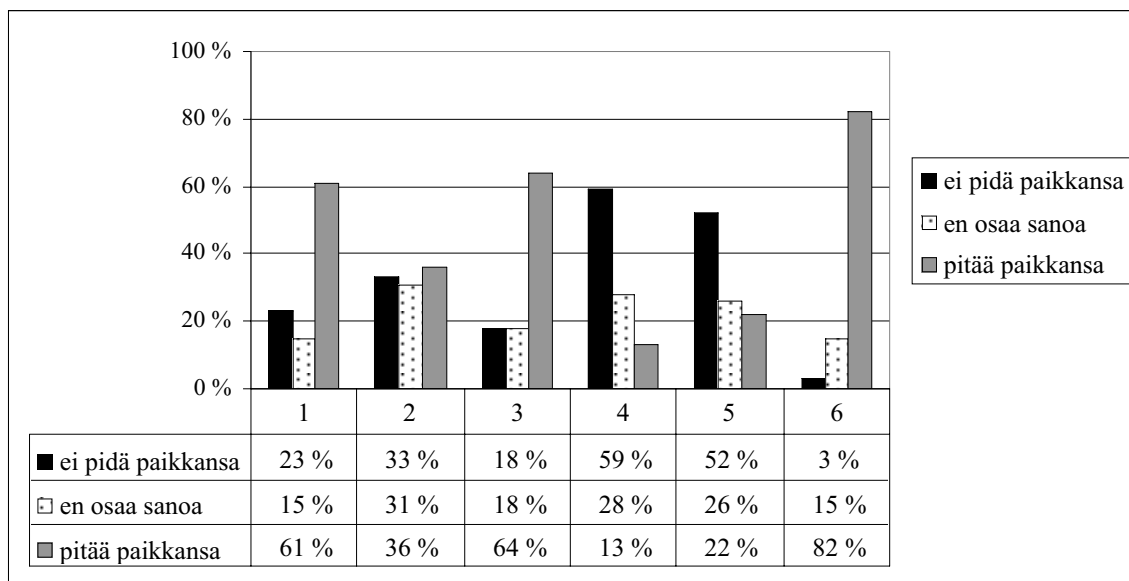
Suurelle osalle (69 %) poikakuorolaisista kuorokappaleiden hallinta oli tärkeää (14.9). Kuorokappaleiden hyvä hallinta ja virheettömästi laulaminen (14.13) korreloivat jokseenkin merkittävästi ($r = .411$; $p = .036$).

Liian tiukka kontrolli virheettömästi laulamista kohtaan, olkoon se joko laulajasta itsestään tai kuoronjohtajasta lähtöisin olevaa kontrollia, saattaa johtaa epäonnistumisen pelkoon, joka ei laulamisen motiivina ole toivottava. Kappaleiden hyvä osaaminen edesauttaa sitä, että laulamisesa saa positiivisia elämyksiä. Näin ollen hallintamotiivit ja laulamisen tuottamaan elämyksellisyyteen perustuvat motiivit voivat olla lähellä toisiaan.

68 % vastaajista piti tärkeänä, että uuden kappaleen tai asian opettelu ei kestä kauan (14.11). Tämä viittaisi myös siihen, että hallinnan tunteen nopea saavuttaminen on tärkeässä roolissa poikakuorolaisilla. Oman laulamisen nopea edistymisen (14.3) oli painottunut myöskin

positiiviseen suuntaan (46 %). Moni vastaaja (38 %) oli kuitenkin arvioinut väittämän voimakkuuden turvalliselle keskivyoöhykkeelle (voimakkuus 3), joten oman laulamisen taso saattaa olla käsitteenä abstraktimpi ja vaikeammin mitattavissa ja arvioitavissa kuin esimerkiksi jonkin kappaleen osaaminen, johon on olemassa selkeämmät kriteerit. Hallintamotiiveihin liittyvät väittämät korreloivat keskenään jokseenkin selvästi.

6.12.2.2 Motiivina musiikin esittäminen

KUVIO 9. Motiivina musiikin esittäminen (N = 40), osiot:

- 1 (kys. 12.3) Haluan oppia laulamaan omaksi ja vähän muidenkin iloksi. (ka 3,6)
- 2 (kys. 12.10) Laulan mieluiten itsekseni niin, ettei kukaan kuuntele. (ka 3,1)
- 3 (kys. 13.2) Esiintymiset ovat mukavia. (ka 3,9)
- 4 (kys. 13.21) Haluaisin laulaa solistina konsertissa. (ka 2,1)
- 5 (kys. 13.27) Minusta on mukava olla solistina konsertissa. (ka 2,4)
- 6 (kys. 14.12) Minulle on tärkeää, että pääsen esiintymään. (ka 4,3)

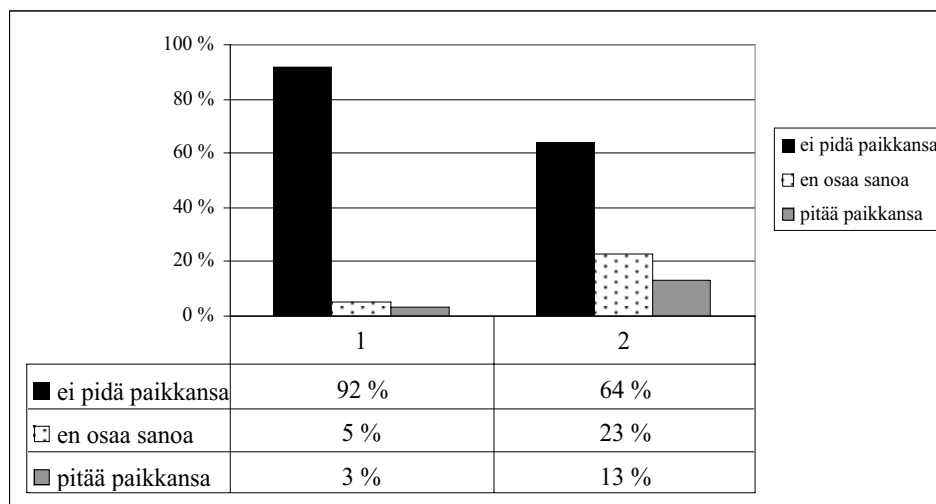
Esiintymiset koettiin todella tärkeiksi. 82 % prosenttia vastasi, että on tärkeää päästä esiintymään (14.12). Myös väittämät 13.2 ja 12.3 koettiin positiivisina, eli esiintymisen tärkeys heijastuu näistäkin vastauksista. Oli mielenkiintoista huomata, että vaikka esiintymiset koettiin tärkeiksi, solistin rooli ei ollut haluttu. Yli puolet kuorolaisista vastasi, että solistina oleminen konsertissa ei ole mukavaa eikä sitä myöskään toivottu (13.21, 13.27), väittämien välinen korrelaatio oli .707 ($p = .0858$). Tästä voidaan päätellä, että kuorossa laulaminen yhdessä toisten laulajien kanssa on

turvallinen ja tärkeä tapa toteuttaa esiintymisen tarvetta. Väittämien 13.2 ja 14.12 välinen korrelaatio oli .552 ($p = .085$). Väittämät 12.10 ja 13.27 korreloivat keskenään negatiivisesti ($r = -.342$; $p = .0779$).

Selvitin ristiintaulukoinnin avulla, onko laulajien iällä vaikutusta esiintymisten tärkeyteen. Mitään yhteyttä en kuitenkaan löytänyt, vaan kaikenikäiset pitivät esiintymisiä hyvin tärkeinä.

Kysymyksessä 12.10 vastaukset hajosivat tasaisesti asteikon välille. 1/3 ilmoitti, että laulaa mieluiten yksikseen muiden kuulematta. Osuus on yllättävän suuri, kun kuitenkin 4/5 ilmoitti esiintymään pääsemisen olevan tärkeää. Mielenkiintoinen huomio oli se, että vanhimmat vastaajat olivat vastanneet laulavansa mieluiten yksin (12.10) useammin kuin nuorimmat vastaajat. Murrosiän lähestyessä kritiikki omaa ääntä kohtaan saattaa olla jo suurempaa kuin nuorimpien vastaajien keskuudessa. Lähestyvä äänenmurroskaan ei luultavasti vaikuta asiaan ainakaan positiivisesti.

6.12.2.3 Kilpailumotiivi

KUVIO 10. Kilpailumotiivi (N = 40), osiot:

1 (kys. 13.9) Vertailemme kavereiden kanssa laulutaitojamme. (ka 1,3)

2 (kys. 13.25) Haluan laulaa paremmin kuin kuorokaverini. (ka 2,1)

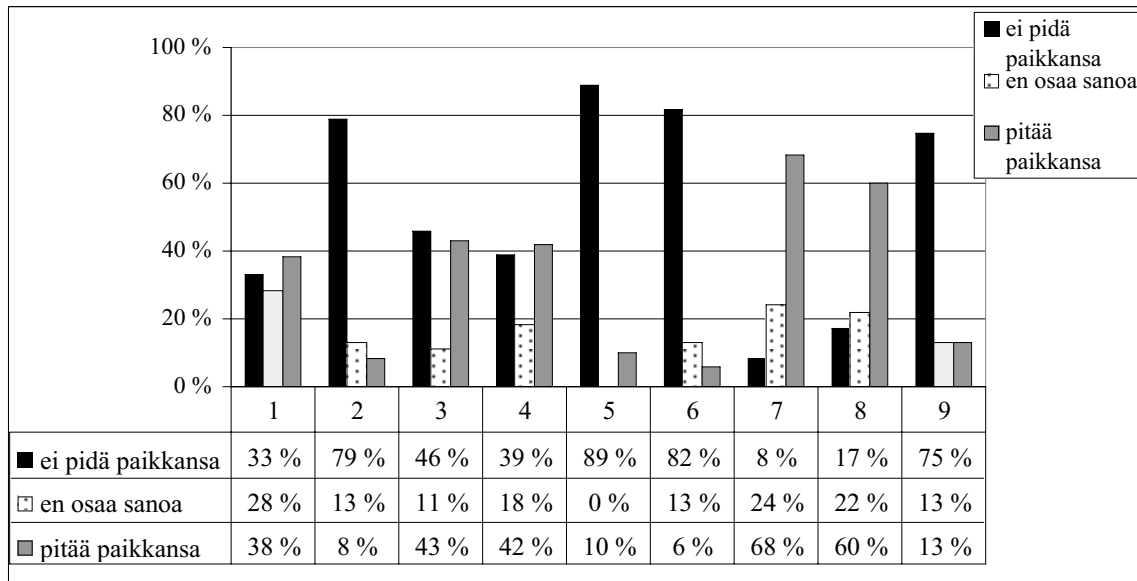
Kilpailumotiivi oli huomattavan heikko tutkimukseen osallistuneiden keskuudessa. 92 % vastaajista ei vertaillut laulutaitoa keskenään (13.9). Kuten jo aikaisemminkin jo totesin, laulutaito on niin abstrakti käsite, että sitä saattaa olla vaikea mitata ja vertailla. Väittämä 13.25 oli kuitenkin konkreettisempi. Sekin tulos osoittaa, että kilpailu ei ole voimakasta poikakuorolaisten keskuudessa.

6.12.2.4 Motiivina epäonnistumisen pelko ja syyllisyys, opittu avuttomuus.

Laulamisen motiiveina epäonnistumisen pelko ja syyllisyys sekä opittu avuttomuus ovat harvinaisia. Tästä syystä jätin tämän luokan vähemmälle huomiolle kysymyslomaketta laatiessani. Väittämä 13.19 mittasi, kokeeko vastaaja riittämättömyyden tunnetta ja sitä kautta epäonnistumisen pelkoa kuoronjohtajan vaatimuksiin nähden. 6 % koki, että kuoronjohtajan vaatimukset ovat liian kovat, 76 % totesi että kuoronjohtaja ei vaadi liikaa (ka 1,7; N = 40).

6.12.3 Vuorovaikutukseen perustuvat motiivit

6.12.3.1 Kontaktimotiivit

KUVIO 11. Kontaktimotiivit (N = 40), osiot:

- 1 (kys. 13.5) Kuorokaverit antavat lauluhaluja minullekin. (ka 3,1)
- 2 (kys. 13.6) Muut kaverini ovat kiinnostuneita kuoroharrastuksestani. (ka 1,7)
- 3 (kys. 13.13) Muut kuin kuorokaverit eivät ole kiinnostuneita kuoroharrastuksestani. (ka 2,9)
- 4 (kys. 13.17) Käyn kuorossa, koska siellä on paljon mukavia kavereita. (ka 2,9)
- 5 (kys. 13.20) Käyn kuorossa, koska paras kaverinikin käy siellä. (ka 1,3)
- 6 (kys. 13.22) Jos paras kaverini lopettaisi kuoron, minäkin lopettaisin.
- 7 (kys. 13.26) Kuoroharjoitukset ovat ihan mukavat, koska tulen hyvin toimeen kuoronjohtajan kanssa. (ka 4,1)
- 8 (kys. 14.6) Minulle on tärkeää, että voin laulaa yhdessä kavereiden kanssa. (ka 3,6)
- 9 (kys. 14.16) Minulle on tärkeää, että paras kaverini laulaa myös samassa kuorossa. (ka 1,8)

Alkuperäinen olettamukseni oli, että kontaktimotiivit ja erityisesti vertaisryhmäkontaktit ovat tärkeässä asemassa poikakuorolaisten laulamisen motivaatiossa. Itse kuorolaisia harjoituksissa seuranneena olen saanut sen vaikutelman, että kaverit ovat tärkeitä harrastuksen jatkuvuuden kannalta.

Tulokset kuitenkin osoittavat, että ainoastaan 10 % kuorolaisista kävi harjoituksissa sen takia, että paras kaverinikin kävi siellä (13.20). Terminä 'paras kaveri' on voimakas ja se rajaa kaveriporukkaa selvästi. Väittämien 13.20 ja 14.16 välinen korrelaatio on jo lähellä merkitsevää ($r = .659$; $p = .0041$).

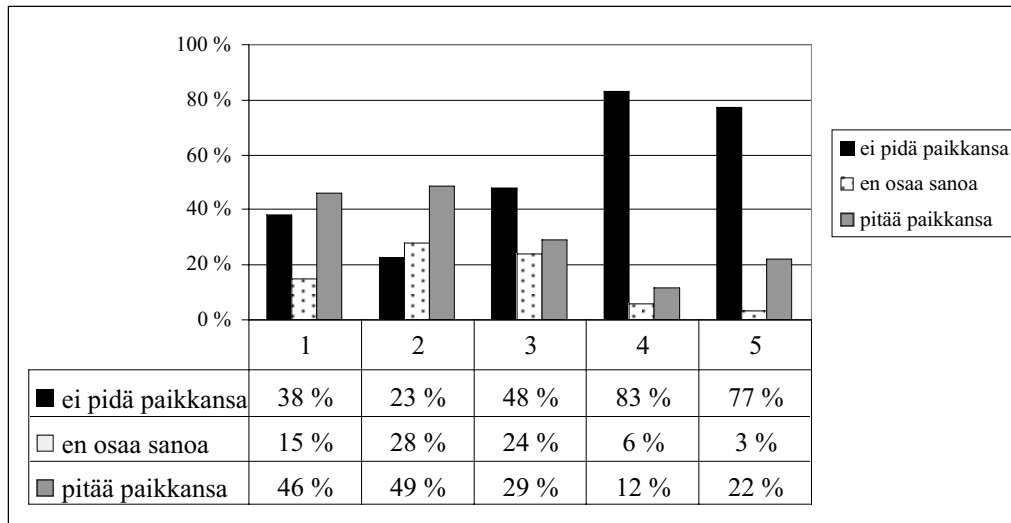
Otin huomioon myös lievemmat kavereussuhteet ja kysyin käytiinkö kuorossa sen takia, että siellä on paljon mukavia kavereita (13.17). 42 % vastaajista ilmoitti asian näin olevan. 39 % vastasi päinvastaista, joten kavereussuhteet eivät ole läheskään ainoa eikä niin kovin voimakaskaan syy laulaa poikakuorossa.

60 % koki, että on tärkeää voida laulaa yhdessä kavereiden kanssa (14.6). Vaikka näin olikin lauluhaluihin kaverit vaikuttivat myönteisesti vain 38 %:lla kuorolaisista (13.5). Ainoastaan 6 % vastaajista ilmoitti, että lopettaisi kuoron, jos paras kaverikin sen lopettaisi (13.22). Väittämien 13.20 ja 13.22 korrelaatio on .469 ($p = .1184$). Tulos viittaa siihen, että kavereiden vaikutus ei ole niin voimakas, että oman harrastuksen jatkuvuus riippuisi kaverin tekemisistä. Tulokseen luultavasti vaikuttaa kuitenkin 'paras kaveri' –termin voimakas rajaava vaikutus ja se, että monellakaan ei ollut parasta kaveria mukana kuorossa, kuten väittämässä oletetaan.

Opettaja-oppilas –suhdetta kartoitin yhdellä kysymyksellä. Suuri osa (68 %) koki tulevansa kuoronjohtajan kanssa hyvin toimeen ja kuoroharjoitukset olivat tästä syystä mukavat (13.26). Ainoastaan yksi vastaaja koki olevansa kuoronjohtajan kanssa täysin ”sukset ristissä” (asteikon voimakkuus 1).

13.6 ja 13.13 väittämät liittyivät muiden kuin kuorokavereiden suhtautumiseen vastaajan kuoroharrastukseen. 79 % vastaajista ilmoitti, että muut kaverit eivät ole kiinnostuneita vastaajan kuoroharrastuksesta. Käänteisesti kysyttynä (13.13) arvo oli 43 %. Kyseessä saattaa olla väärinpäin ymmärretty kysymys, joka osaltaan selittäisi suuren prosentiarvojen poikkeaman.

6.12.3.2 Malli

KUVIO 12. Malli motiivina (N = 40), osiot:

- 1 (kys. 13.10) Perheessämme on muitakin musiikin harrastajia ja siksi oma laulaminen tuntuu luonnolliselta. (ka 3,1)
- 2 (kys. 13.15) Kuoronjohtajan oma laulaminen helpottaa oppimistani. (ka 3,5)
- 3 (kys. 13.18) Toisten kuorojen kuunteleminen innostaa minua harjoittelemaan. (ka 2,6)
- 4 (kys. 17.2) Innostuin laulamaan sisarten esimerkistä. (ka 1,6)
- 5 (kys. 17.3) Innostuin laulamaan ystävien esimerkistä. (ka 1,9)

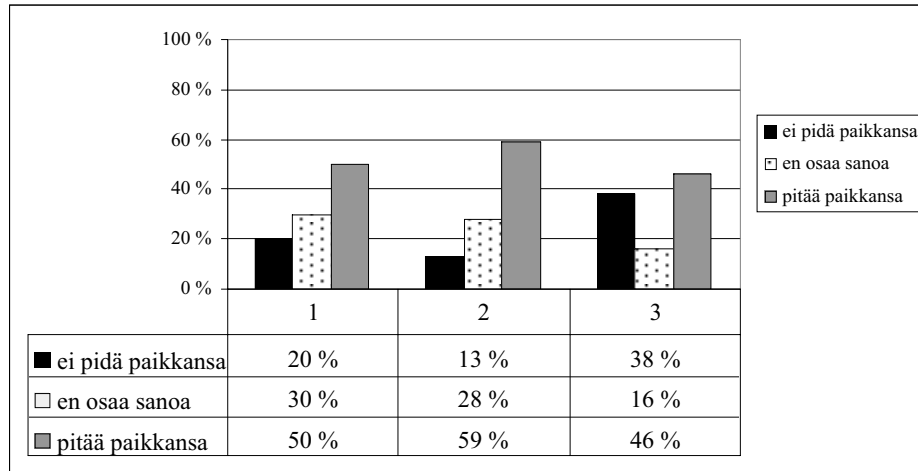
Malli-motiivia selvitin perheen musiikkiharrastuksiin, tovereiden ja sisarusten esimerkkiin ja toisten kuorojen ihailuun liittyvillä kysymyksillä. Lisäksi selvitin kuoronjohtajan mallivaikutusta.

Sisarten ja ystävien esimerkillä ei ollut paljoakaan vaikutusta lauluinnostuksen viriämisessä (17.2, 17.3). Perheen aktiivinen musiikkiharrastuneisuus taas vaikuttaa jo enemmän. Lähes puolet ilmoitti, että oma laulaminen tuntuu luonnolliselta, sillä perheessä on muitakin musiikin harrastajia. Kysymyksessä 7 tiedustelin perheen musiikkiharrastuksia. Vain 13 % äideistä ja 5 % isistä harrasti kuorolaulua. Perheenjäsenten ei tarvitse siis olla kaikkien juuri kuorolaulajia, jotta myönteinen vaikutus poikakuorolauluun syntyisi, vaan perheen yleinen musiikkimyönteisyys ja harrastuneisuus vaikuttaa positiivisesti myös lasten musiikilliseen motivaatioon.

29 % vastaajista ilmoitti, että toisten kuorojen kuunteleminen innostaa itseäkin laulamaan. Jyväskylässä kuullaan toisia poikakuoroja harvoin ”livenä”. Poikakuoromallien vähäisyys vaikuttaa siihen, että malleja on vaikea saada. Tokihan levyltäkin kuunneltu musiikki antaa elämyksiä mutta poikakuoron näkeminen ja kuuleminen konsertissa saattaisi olla sykehdyttävämpi kokemus. Toki

muidenkin kuin poikakuorojen kuunteleminen saattaa antaa elämyksiä mutta epäilenpä, että esimerkiksi tyttökuoron kuunteleminen antaisi pojille kovinkaan voimakasta mallivaikutusta.

6.12.3.3 Kannustus

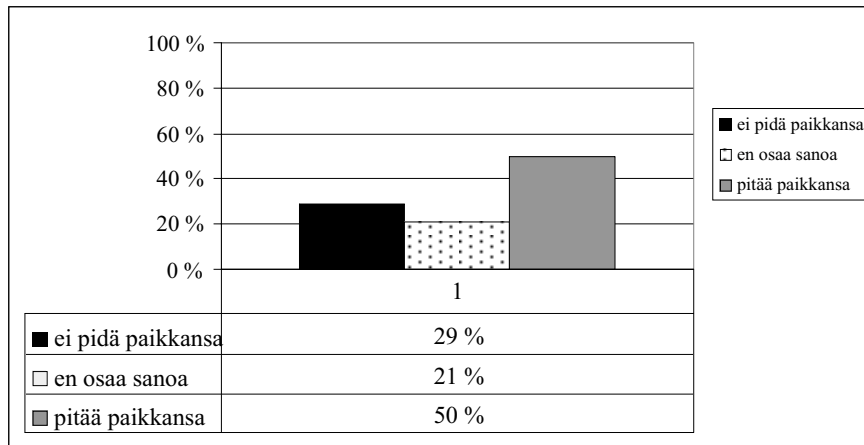
KUVIO 13. Kannustus motiivina (N = 40), osiot:

- 1 (kys. 14.1) Minulle on tärkeää, että kuoronjohtaja tukee ja kannustaa minua. (ka 3,5)
 2 (kys. 14.4) Minulle on tärkeää, että minua kannustetaan kotona laulamaan. (ka 3,7)
 3 (kys. 17.4) Innostuin laulamaan vanhempien toivomuksesta. (ka 3,2)

Kodin sekä kuoronjohtajan kannustus nousi tärkeäksi tekijäksi. Puolet vastaajista koki, että kuoronjohtajan tuki ja kannustus on tärkeää. 59 % vastaajista oli sitä mieltä, että kodin kannustus on tärkeää. Kodin merkitys onkin suuri varsinkin nuorimmille laulajille, sillä omatoiminen huolehtiminen harrastuksen kustannuksista on usein vielä mahdotonta. Myös kuljettaminen harrastuksiin jää usein vanhempien tehtäväksi; tähän tutkimukseen osallistuneista kuorolaisista 60 % kulki kuoroharjoituksiin henkilöautolla, todennäköisesti vanhempien kyydissä.

Vanhempien kannustus ja myös harrastukseen ohjaaminen näkyy väittämän 17.4 tuloksesta. 46 % poikakuorolaisista innostui laulamaan kuorossa vanhempien toivomuksesta. Väittämien 14.4 ja 17.4 välinen korrelaatio on .268 ($p = .0767$).

6.12.4 Ulkoiset virikkeet

KUVIO 14. Ulkoiset virikkeet (N = 40), osiot:

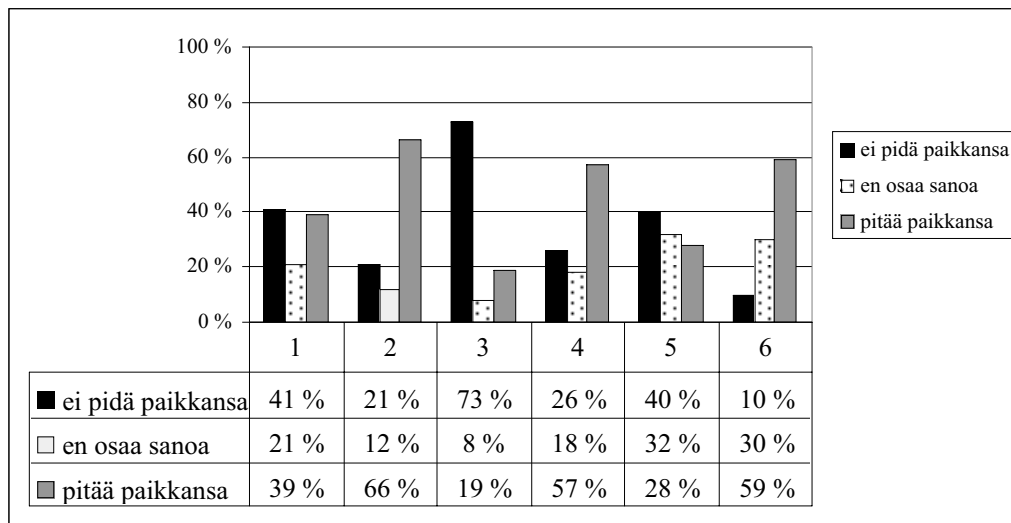
1 (kys. 12.2) Tavoitteeni on päästä jatkossa vanhempien poikien kuuroon.

Ulkoisten virikkeiden vaikutusta mittasin yhdellä väittämällä. Suomalaisen Konservatorion poikakuorot on jaettu kolmeen tasoryhmään. Alemmat tasoryhmät toimivat valmentavina kuoroina Opiston Pojat –poikakuorolle. Tästä johtuen ulkoisena virikkeenä toimii tässä tapauksessa pääseminen vanhempien poikien kuuroon.

Puolet vastaajista ilmoitti halunsa päästä vanhempien poikien kuuroon laulamaan. Kyselyn tekohetkellä myös Opiston Pojat –kuorosta oli mahdollisuus edetä erilliseen miesryhmään laulamaan. Täten vanhempien poikien kuuroon pääseminen oli kaikille teoriassa mahdollista.

Tutkiessani asiaa selvisi, että suurin motivaatio vanhempien poikien kuuroon pääsemiseksi oli juuri nuorimmilla laulajilla. Vanhemmat kuorolaiset ovat siis eräänlaisia esikuvia ja motivaatio päästä kuorossa ylemmälle tasolle on juuri nuorimmilla laulajilla.

6.12.5 Hyöty ja ulkoiset palkkiot

KUVIO 15. Motiivina hyöty ja ulkoiset palkkiot (N = 40), osiot:

- 1 (kys. 12.4) Tavoitteeni on musiikkialan ammatti. (ka 2,9)
- 2 (kys. 12.6) Toivoisin, että laulutaidostani olisi myöhemmin hyötyä. (ka 3,7)
- 3 (kys. 12.9) Toivon pääseväni musiikkikoulun oppilaaksi soittamaan jotain soitinta poikakuoron kautta. (ka 1,9)
- 4 (kys. 13.7) Harjoittelen ahkerammin, jos tiedän, että edistymiseni palkitaan. (ka 3,5)
- 5 (kys. 13.24) Laulan kuorossa, koska saatan päästä ulkomaille esiintymään kuoron kanssa. (ka 2,7)
- 6 (kys. 14.14) Minulle on tärkeää, että laulutaidosta on minulle myöhemmin hyötyä. (ka 3,7)

Poikakuorossa laulajat toivoivat, että laulutaidosta olisi myöhemmin hyötyä. Molempien väittämien 12.6 ja 14.14 perusteella hyötynäkökohta on kuorolaisille tärkeä. Tämän osa-alueen väittämät korreloivat keskenään jokseenkin merkittävästi lukuun ottamatta väittämää 12.9. Hyötynäkökohta ja palkkiot ovat täten poikakuorolaisille tärkeitä.

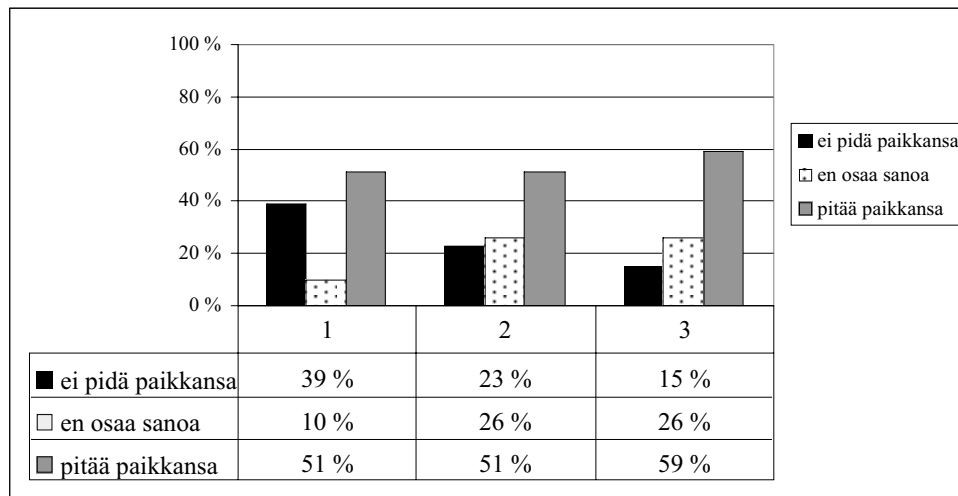
Lomakkeessani oli mahdollisuus eritellä minkälaista hyötyä toivotaan. Yhtä ainoaa linjaa ei löytynyt, vaan mukana oli kaikenlaisia hyötytoivomuksia: hyötyä bändisoittoon (2 kpl), hyötyä työhön, halu tulla laulajaksi, halu päästä mieskuoroon ja hyötyä soololauluihin.

57 % ilmoitti palkitsemisen parantavan harjoittelumotivaatiota. Ulkomaanmatkan toivossa kuorossa lauloi 28 % vastaajista. 40 % kuitenkin ilmoitti, ettei ulkomaan matkat ole kuorossa laulamisen syy. Tutkimani kuorot toimivat Suomalaisen Konservatorion alaisena ja poikakuoro saattaa olla monelle välietappi instrumenttiopintoihin. Tämän vuoksi kysyin, toivooko vastaaja pääsevänsä musiikkikoulun instrumenttiopintoihin poikakuoron kautta. 73 % vastaajista totesi, että näin ei ole.

2/5 toivoi kuitenkin poikakuoron toimivan ponnahduslautana musiikkikouluun pääsemiseksi. 2/5 ilmoitti tavoitteekseen musiikkialan ammatin, 2/5 puolestaan vastasi, ettei näin ole.

6.12.6 Soittajan persoonallisiin ominaisuuksiin liittyviä motiiveja

6.12.6.1 Uteliaisuus ja kiinnostus

KUVIO 16. Uteliaisuus ja kiinnostus (N = 40), osiot:

- 1 (kys. 12.8) Haluaisin oppia soittamaan myös jotain soitinta. (ka 3,2)
 2 (kys. 13.1) Innostun erilaisista asioista ja tällä hetkellä minua kiinnostaa erityisesti laulaminen. (ka 3,4)
 3 (kys. 14.5) Minulle on tärkeää, että olen itse ja omakohtaisesti kiinnostunut laulamista. (ka 3,8)

Persoonallisiin ominaisuuksiin liittyvien uteliaisuuden ja kiinnostuksen voimakkuutta mittasin kolmella väittämällä. 3/5 koki omakohtaisen kiinnostuksen laulamista kohtaan olevan tärkeää. Väittämien 14.5 ja 13.8 (Laulan kuorossa lähinnä siksi, että vanhempani toivovat sitä.) välinen korrelaatio oli negatiivinen ($r = -.347$; $p = .0028$).

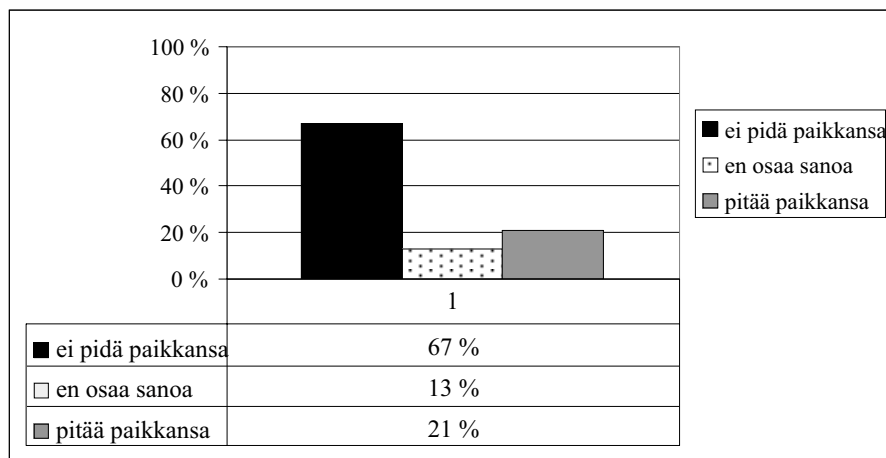
Puolet vastaajista totesi innostuvansa erilaisista asioista, joista juuri laulaminen kiinnostaa tällä hetkellä. Spontaani kiinnostuminen asioista saattaa virittää uusia harrastuksia, jonka jälkeen tarvitaan positiivisia kokemuksia ja elämyksiä, jotta harrastus muodostuisi pysyväksi.

Puolet vastaajista halusi oppia soittamaan myöskin jotain soitinta. Lomakkeessa oli mahdollista ilmoittaa toivesoitin. Toiveinstrumentteja ilmoitettiin seuraavasti:

- rummut 5 kpl
- basso 4 kpl
- piano 2 kpl
- saksofoni
- huilu
- kitara
- sello
- tuuba.

Hieman yli puolet halusi siis oppia soittamaan jotain soitinta mutta ainoastaan 19 % toivoi pääsevänsä musiikkiopiston oppilaaksi juuri poikakuoron kautta (vrt. 12.8 ja 12.9). Väittämien 12.8 ja 12.9 välinen korrelaatio oli jokseenkin merkitsevä ($r = .45$; $p = .0004$).

6.12.6.2 Vakiintuneet tottumukset

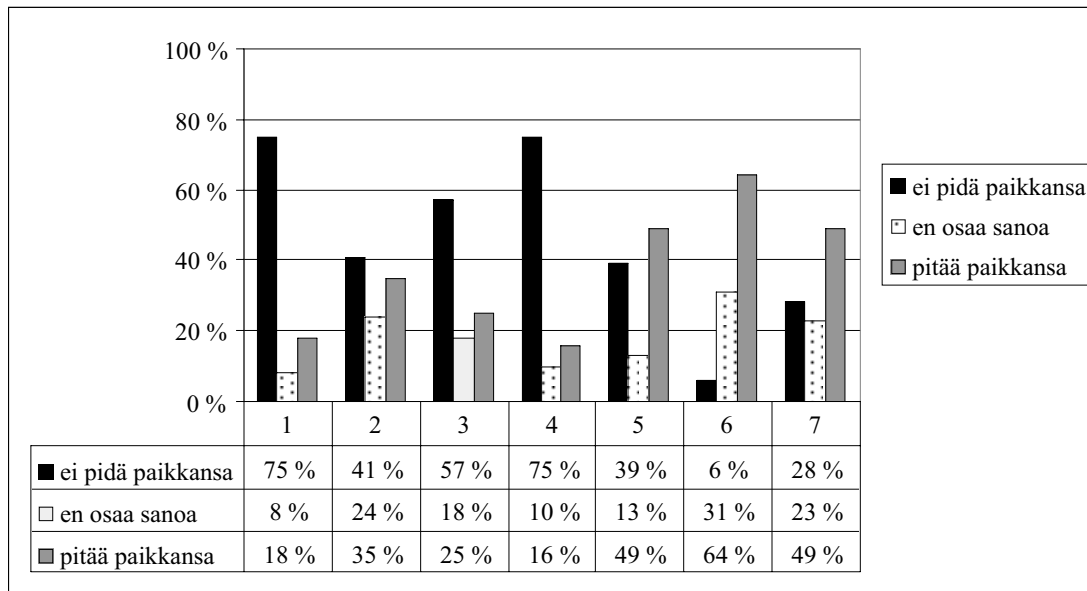

KUVIO 17. Vakiintuneet tottumukset (N = 40), osiot:

1 (kys. 13.16) Käyn kuorossa lähinnä tottumuksen vuoksi. (ka 2,2)

Viidesosa kuorolaisista kävi kuorossa tottumuksen vuoksi. Varsinaista tottumusta ei kenties ole vielä syntynyt, sillä kolme vuotta kuorossa laulaneita poikia oli eniten. Vakiintuneiden tottumusten syntyminen saattaa vaatia pitemmän harrastusajan.

6.12.6.3 Motiiveina velvollisuudentunto ja väkinäisyys

KUVIO 18. Velvollisuudentunto ja väkinäisyys (N = 40), osiot:

- 1 (kys. 12.5) Olen ajatellut lopettaa laulamisen kuorossa. (ka 1,9)
- 2 (kys. 12.7) Käyn kuorossa niin pitkään kuin vanhempien kanssa on sovittu. (ka 2,8)
- 3 (kys. 13.8) Laulan kuorossa lähinnä siksi, että vanhempani toivovat sitä. (ka 2,5)
- 4 (kys. 13.12) Olen harkinnut lopettamista, mutta jatkan lukukauden loppuun, kun kotona niin sovittiin. (ka 1,9)
- 5 (kys. 13.23) Jos nykyinen kuoroni jostain syystä loppuisi, haluaisin uuteen poikakuoroon laulamaan. (ka 3,2)
- 6 (kys. 14.10) Minulle on tärkeää, että kuoronjohtaja on tyytyväinen. (ka 3,8)
- 7 (kys. 14.15) Minulle on tärkeää, että voin laulaa vain silloin kun se tuntuu mukavalta, ilman pakkoa tai velvoitteita. (ka 3,4)

Vastaajista 3/4 ei ollut ajatellut lopettaa laulamista kuorossa. Väittämä 13.12 käsitteli kuoron lopettamisaikeita hieman eri sanamuodossa kuin 12.5. Tulos oli kuitenkin sama, 3/4 kuorolaisista ei ollut ajatellut jättää kuoroharrastusta.

Vanhemmilla on kuitenkin vaikutusvaltaa, sillä 1/3 ilmoitti sopineensa vanhempien kanssa kuinka kauan kuorossa käydään. 1/4 ilmoitti, että laulaa kuorossa vanhempien toivomuksesta.

Väittämä 13.23 tarjosi pehmeämmän vetäytymiskeinon poikakuoroharrastuksesta. Lähes puolet (49 %) vastasi, ettei haluaisi uuteen poikakuoroon laulamaan, jos vanha kuoro lopetettaisiin. Voi olla, että uudet harrastukset ja ympäristöt koetaan jännittäviksi ja oudoiksi, joka puolestaan vaikuttaa väittämässä esitetyn tilanteen tulokseen

64 %:lle vastaajista oli tärkeää, että kuoronjohtaja on tyytyväinen. Tällaista velvollisuudentuntoa voi pitää positiivisena laulamisen motiivina. Puolet vastaajista ilmoitti laulamisen ilman velvoitteita tai pakkoa olevan tärkeää.

Halusin selvittää, onko vanhempien ”liiallisella kannustuksella” negatiivisia vaikutuksia laulamisen motivaatioon. Tutkin väittämien 17.4 (Innostuin kuorossa laulamisesta vanhempien toivomuksesta.) ja 13.8 (Laulan kuorossa lähinnä siksi, että vanhempani toivovat sitä.) sekä 17.4 ja 13.12 (Olen harkinnut lopettamista, mutta jatkan lukukauden loppuun, kun kotona niin sovittiin.) välistä korrelaatiota. 17.4 ja 13.8 välinen korrelaatio oli .353 ($p = .0363$) ja väittämien 17.4 ja 13.12 välinen korrelaatio .298 ($p = .0002$). Tuloksista siis ilmenee, että osa laulajista laulaa edelleenkin ulkoisen motivaation ohjaamana, joka tässä tapauksessa tulee vanhempien taholta.

Väittämien 12.5 ja 13.23 korrelaatio oli $-.504$ ($p = .003$), väittämien 12.5 ja 14.15 välinen korrelaatio .368 ($p = .0001$) ja väittämien 12.5 ja 13.12 välinen korrelaatio .265 ($p = .8529$). Väittämien 14.5 (Minulle on tärkeää, että olen itse ja omakohtaisesti kiinnostunut laulamisesta.) ja 13.8 (Laulan kuorossa lähinnä siksi, että vanhempani toivovat sitä.) välinen korrelaatio oli $-.347$ ($p = .0028$). Tämä viittaa siihen, että omakohtainen innostus ja sisäinen motivaatio ovat tärkeitä asioita poikakuorolaisille.

7 POHDINTA

Tulkitsin tutkimustuloksia prosenttiallyysin avulla sekä väittämien välisiä korrelaatioita tutkimalla. Tuloksista ilmeni, että laulamisen tuottamat elämykset ovat tärkeitä poikakuorolaisille. 72 % vastaajista ilmoitti laulamisen tuottaman ilon ja elämyksien olevan tärkeitä asioita. Vastaavasti ainoastaan yksi vastaaja totesi laulamisen tuntuvan usein ikävältä. Muutkin laulamisen tuottamiin elämyksiin liittyvät väittämät suuntautuivat positiiviseen suuntaan prosenttiallyysissä. Myös väittämien väliset korrelaatiot olivat merkitseviä. Tätä motivaatioluokkaa voikin pitää yhtenä tärkeimpänä sisäisen motivaation syntymisen kannalta. Kun laulaminen tuottaa elämyksiä ja se on mukavaa puuhaa, myös edellytykset pitkäkestoisen sisäisen motivaation syntymiselle ovat suurimmillaan.

Hallintamotiivit nousivat selvästi esille tutkimuksessani. Myös Kosonen (2001, 83-84) toteaa hallintamotiivien olevan yksi tärkeimmistä soittamisen merkityksistä. Yli 2/3 vastaajista ilmoitti, että on tärkeää osata kappaleet hyvin. Yhtä moni piti myös tärkeänä, että uuden kappaleen tai asian opettelu ei kestä kauan. Uskon, että hallintamotiivit ovat läheisessä yhteydessä laulamisen tuottamiin elämyksiin liittyvien motiivien kanssa. Uuden kappaleen opettelu on alkuvaiheessa teknistä puurtamista, tietokonetermein ilmaistuna ”raakaa laskentaa”. Kun kappaleen oppii, tuottaa se jo itsessään mielihyvää. Kun kappaletta pääsee laulamaan kuorossa ilman teknisiä, kappaleen hallintaan liittyviä rajoitteita, tuottaa laulaminen elämyksiä ja positiivisia tuntemuksia aivan uudella tavalla.

Musiikin esittämiseen liittyvät motiivit olivat kolmas ryhmä, joka nousi esiin tutkimuksessani. Yli 4/5 vastaajista piti tärkeänä, että pääsee esiintymään. Hahmottelin teoria-osuudessa kuorolaulun erilaisuutta verrattuna sooloinstrumentin harrastamiseen. Totesin silloin, että kuorolaulu on

suuntautunut enemmän musiikin esittämiseen kuin jonkin instrumentin soittaminen. Kuorojen jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että kuoro esiintyy ja tekee täten itseään tunnetuksi. Uudet kuorolaiset löytävätkin kuoroon juuri ”keikkojen” kautta. Konserteissa kuoroilla on mahdollisuus antaa itsestään sellainen kuva, kuin se haluaa: nuorekas, huumorintajuinen tai esimerkiksi moderni. Mielenkiintoista oli, että vaikka esiintymisiä pidettiin tärkeinä, solistin rooliin ei haluttu. Ainoastaan 13 % vastaajista olisi halunnut olla solistina konsertissa. Tämä viittaa siihen, että kuorossa voi toteuttaa esiintymisen tarvetta turvallisesti yhdessä muiden laulajien kanssa. Mahdollista esiintymisjännitystä on tällöin jakamassa muutkin laulajat. Tiedustelin myös, oliko omalla kuorolla tarpeeksi esiintymisiä vai kenties liian paljon tai liian vähän. 77 % vastasi, että kuorolla on sopivasti esiintymisiä. 1/5 kuitenkin totesi, että niitä voisi olla enemmänkin.

Alkuperäinen oletukseni oli, että kontaktimotiivit erityisesti muiden laulajien kanssa olisivat tärkeitä. Kaverit antoivat toki lauluhaluja mutta väittämien antamat tulokset eivät olleet yksiselitteisiä. Ainoastaan kymmenesosa kuorolaisista ilmoitti käyvänsä kuoroharjoituksissa, koska paras kaverikin käy siellä. Vastaajista 6 % ilmoitti lopettavansa kuoron, jos paras kaverikin lopettaisi. Paras kaveri –termin rajaavaa vaikutusta pohdin jo tutkimustuloksissa, mutta näyttäisi siltä, että kavereilla ei olekaan niin paljon vaikutusta kuin alun perin kuvittelin.

Vanhemmilla oli suuri merkitys siinä, että kuorolainen on alun perin ohjattu poikakuoroharrastuksen pariin. Lähes puolet innostui kuorossa laulamista vanhempien toivomuksesta. Vastaavasti 3/5 vastaajista piti myöskin tärkeänä, että kotona kannustetaan heitä laulamaan. Kodin kannustus näkyikin monella tavalla, suoranaisena sanallisena kannustamisena mutta myös esimerkiksi kuoroon kuljettamisessa tai kustannuksissa auttamisessa. Tutkimuksiin osallistuneiden poikakuorolaisten vanhemmat eivät olleet aktiivisia kuoroharrastajia. Vanhempien vähäinen kuoroharrastus oli minulle yllätys, sillä oletin, että vanhemmat jotka ohjaavat omia lapsiaan kuoroharrastuksen pariin, olisivat itsekkin innostuneita kuorolaulusta. Kuorossa laulamisen malli tulee siis jostain muualta kuin omilta vanhemmilta. Myöskään sisarten esimerkki ei motivoinut kuoroharrastukseen. Kodin yleinen musiikkiharrastuneisuus kuitenkin vaikutti positiivisesti poikien kuoroharrastuksen viriämiseen.

Hyötynäkökohta tuli myös esille tuloksissa. Monet kuorolaiset toivoivat, että kuoroharrastuksesta olisi jatkossa jotain hyötyä. Hyöty saattaa olla abstrakti asia tai konkreettisempi esimerkiksi palkkion muodossa.

Käytännön työhön sain monia konkreettisia vinkkejä, jotka vaikuttavat poikakuorossa laulamisen motivaatioon. Esiintymisen kaipuu ei ollut itselleni mikään yllätys, mutta vastauksien suuntautuminen näinkin voimakkaasti niiden puolesta yllätti. Esiintymiset tarjoavat siis poikakuorolaisille sellaisia elämyksiä, jotka vaikuttavat positiivisesti laulamisen motivaatioon. Hallintamotiiveja voi tukea esimerkiksi oikealla ohjelmistovalinnalla. Liian vaikea kappalevalinta saattaa tuottaa epäonnistumisen pelkoa, kun taas liian helppoja kappaleita ei koeta merkityksellisiksi. Tätä tukee myös se, että moniääniset laulut koettiin mieluisimmiksi laulaa kaikissa ikäryhmissä. Moniäänisyshän on kuorojen ”tavaramerkki”, joten on arvostettavaa ja haastavaa laulaa moniäänisiä lauluja. Moniäänisyys tuo ohjelmistoon sitä haasteellisuutta, jota poikakuorolaiset myöskin haluavat. Myös laulamisen tuottamiin elämyksiin pitäisi panostaa, sillä se on yksi tärkeimmistä sisäisen motivaation synnyttäjäistä.

Jatkotutkimuksena olisi kiinnostavaa tutkia sellaisia poikakuoroja, joilla on pidemmät perinteet. Poikakuoroperinne paikkakunnalla vaikuttaa luultavasti laulamisen motivaatioon ja harrastukseen hakeutumiseen. Lisäksi olisi mielenkiintoista tutkia sellaisia poikakuoroja, joissa on myös miesäännet mukana. Pitää muistaa, että tutkimani kuorot olivat ns. diskanttikuoroja, joissa ei ole miesääniä ollenkaan mukana. Malli motiivina sekä myös kontaktimotiivit saattaisivat korostua hyvinkin eri tavalla tällaisissa kuoroissa. Äänenmurros on pojille väistämätön ilmiö, joka tässä yhteydessä katkaisee poikakuoroharrastuksen hetkeksi aikaa lähes kokonaan. Äänenmurroksen vaikutusta etenkin poikakuorolaisten identiteettiin olisi syytä tutkia, jolloin myös kuoronjohtajat saisivat arvokasta tietoa tästä asiasta.

Lähdekirjallisuutta etsiessäni törmäsin sen vähäisyyteen ja jopa puutteeseen. Suomalaisen poikakuorohistorian tutkiminen on tehtävänä haasteellinen ja varmasti jo yksistään kokonaisen pro gradu –työn laajuinen tehtävä. Sille olisi kuitenkin suomalaisessa musiikinhistoriakirjallisuudessa ja tutkimuksessa tarvetta.

LÄHTEET

- Ala-Pöllänen, K. 1999. Vain lapsikuoro. *Sulasol* (2), 6-7.
- Csikszentmihalyi, M. 1997. *Finding flow. The psychology of engagement with everyday life.*
New York: Basic books.
- Heino, T. 1997. Peruskoulun seitsemäsluokkalaisten musiikinopiskelumotivaatio.
Helsinki: Sibelius-Akatemia. Lisensiaatintutkimus.
- Heino, T. & Ojala, M-L. (toim.) 1999. Musiikkioppilaitoksen perusopetuksen arviointi 1998.
Opetushallitus: Arviointi 1/1999. Helsinki: Yliopistopaino.
- Helasvuo, V. 1963. Kuorolaulun vaiheet. Helsinki: Otava.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2000a. Tutki ja kirjoita. 5. painos. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2000b. Tutki ja kirjoita. 6. uudistettu laitos.
Helsinki: Tammi.
- Hofmann, H. 1978. Poikakuoro. *Cantore Minores 25 1953-1978* [25-v. juhla-julkaisu], 10-21.
- Hofmann, H. 1983. Äänen mutaatio. Äänen mutaatio poikakuoron ongelmana.
Cantores Minores 1953-1983 [30-v. juhla-julkaisu], 19-20.
- Dahlström, F. 1991. Musikaliska strömningar i Finland före 1891. Teoksessa *Musik-Sång-Fest 1891-1991. De finlandssvenska sångfesterna som kulturföreteelse och impuls-givare.*
Jakobstad: Finlands svenska sång och musikförbund.
- Juvonen, A. 2000. ”Johnnyllakin on univormu, heimovaatteet ja –kampaus”. Musiikillisen erityisorientaation polku musiikkiminän, maailmankuvan ja musiikkimaun heijastamina.
Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House.
- Kauppila, R. 1983. Cantores Minores ja poikien vanhemmat. *Cantores Minores 1953-1983* [30-v. juhla-julkaisu], 6-7.
- Kauranen, J. 2000. Harrastuksen motiivit poikakuorolaisella. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
Musiikkikasvatuksen koulutusohjelma. Tutkielma.
- Kilpiö, M. 1990. The story of the Finish Choir. *International Tapiola Choir festival 1990*
[festivaalijulkaisu], 10-17.
- Kilpiö, M. 1992. Piirteitä suomalaisesta kuorohistoriasta. *Rondo* (2), 20-22.
- Kosonen, E. 1996. Soittamisen motivaatio varhaisnuorilla. Jyväskylän Yliopisto. Musiikkitieteen laitos. Musiikkikasvatuksen lisensiaattityö.
- Kosonen, E. 2001. Mitä mieltä on pianonsoitossa? Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä:

- Kuusisaari, H. 1992. Onko Suomen kuoroelämä jämähtänyt paikoilleen? *Rondo* (2), 16-19.
- Lehtonen, M-L. 1996. Naisten ja miesten kokemuksia työstään kuoronjohtajana.
Haastattelututkimus viiden naisen ja viiden miehen kuoronjohtajakokemuksista. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Musiikkikasvatuksen koulutusohjelma. Tutkielma.
- Meriläinen, T. 1994. Suomalaisten poikakuorojen toimintojen ja äänenmuodostuksen tarkastelua 1990-luvulla. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Kirkkomusiikin koulutusohjelma. Laulun kirjallinen työ.
- Metsämuuronen, J. 1995. Harrastukset ja omaehtoinen oppiminen. Sitoutuminen, motivaatio ja coping. Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos. Tutkimuksia 146.
- Moisala, P. & Valkeila, R. 1994. Musiikin toinen sukupuoli. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.
- Murtoniemi, T. 2002. Viulunsoiton motivaation muotoutuminen musiikkioppilaitoksessa. 10–16-vuotiaiden viulistien motivaatio soittamisen alkuvaiheessa ja opintojen edetessä. Jyväskylän yliopisto. Musiikkitieteen laitos. Pro gradu –tutkielma.
- Nuoranne, T. 1996. Portti englantilaiseen poikakuoromaailmaan. *Sulasol* (2), 10-11.
- O'Neill, S. 1997. Gender and music. Teoksessa Hargreaves, D. J. & North, A.C. (toim.) *The social psychology of music*. New York: Oxford University Press.
- Otavan iso musiikkitietosanakirja. 1978 osa 4. Helsinki: Otava.
- Pajamo, R. (toim.) 1997. Laulun ja soiton SULASOL. Helsinki: SULASOL.
- Parvio, M. 1978. Maamme liturgisen perinteen musiikillinen hahmottuminen.
Cantore Minores 25 1953-1978 [25-v. juhlaulkaisu], 6-9.
- Peltonen, M. & Ruohotie, P. 1992. Oppimismotivaatio. Teoriaa, tutkimuksia ja esimerkkejä oppimishalukkuudesta. Keuruu: Otava.
- Pohjola, E. 1992. Tapiola Sound. Porvoo: WSOY.
- Ruohotie, P. 1998. Motivaatio, tahto ja oppiminen. Helsinki: Oy Edita Ab.
- Salo-Gunst, L. & Vilkkö-Riihelä, A. 1992. Psykologian opas. Juva: WSOY.
- Schutz, A. 1970. *Reflections on the problem of relevance*. New Haven and London: Yale University Press.
- Sävelten maailma. 1994 osa 5. Porvoo: WSOY.
- Tynjälä, P. 1999. Oppiminen tiedon rakentamisena. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Helsinki: Kirjayhtymä Oy.
- Virkkala, J. 1999. Mikä Näppäreissä motivoi? Soittamisen motivaatio Perhonjokilaakson kansalaisopiston viulupiireissä. Jyväskylän yliopisto. Musiikkitieteen laitos. Pro gradu – tutkielma.

LIITE 1: Kyselylomake tuloksineen

1. Taustatiedot

Syntymäaika (ikä vuosina) ka. 10 min. 8 maks. 13 moodi 8
 8 - 9-v: 55 % 10 - 11-v: 30 % 12 - 13-v: 15 %
 Musiikkiluokka / musiikkipainotteinen luokka: kyllä 33 % ei 77 %
 Musiikki valinnaisaineena: kyllä 19 % ei 81 %
 Poikakuoro, jossa laulat: Junioripojat 40 % Opiston Pojat 60 %
 yhteensä vastauksia 40 kpl

2. Millaisesta musiikista pidät ja et pidä ?

Vastausvaihtoehdot (1-5): 1 = en pidä lainkaan
%-osuudet vastauksista 5 = pidän paljon

	1	2	3	4	5	
-rock, pop	13	13	36	18	20	ka. 3,2
-heavy.....	36	33	13	13	5	ka. 2,2
-jazz.....	10	37	33	10	10	ka. 2,7
-disco, tekno, ym.	31	15	10	28	16	ka. 2,8
-iskelmämusiikki (mm. Jari Sillanpää).....	52	15	10	10	13	ka. 2,2
-kansanmusiikki.....	28	31	10	18	13	ka. 2,6
-hengellinen musiikki.....	41	10	23	10	16	ka. 2,5
-klassinen musiikki	18	24	21	13	24	ka. 3
-kuoromusiikki	13	5	28	28	26	ka. 3,5
-muu,(rap 6kpl, ooppera 1, black metal 1)	(N=8)					

3. Olen laulanut poikakuorossa

1 - v: 10 % 2 - v: 30 % 3 - v: 40 % 4 - v: 15 % 5 - v: 5 %
 ka. 3 vuotta

4. Onko kuorolaulu harrastuksistasi:

%-osuudet vastauksista

-vain yksi monista 20 %
 -yksi tärkeimmistä 62,5 %
 -tärkein harrastukseni 17,5 %

5. Muut musiikkiharrastuksesi?

%-osuudet vastauksista

- ei muita musiikkiharrastuksia	13
- musiikin kuuntelu.....	50
- musiikinteoria ja /tai säveltapailu	15
- konserteissa käynti	23
- jokin soitin, mikä?	65
(piano 13 kpl, viulu 5 kpl, sello 5 kpl, kantele 1 kpl, rummut 1 kpl, klarinetti 1 kpl, käyrätorvi 1 kpl, harmonikka 1 kpl, sähköbasso 1 kpl)	
- yhteytoiminta/orkesteri	20
- muu, mikä?	0

6. Kuorolaulu oli ensimmäinen musiikkiharrastukseni

kyllä 37,5 % ei 62,5 %

7. Vanhempien ja sisarusten musiikkiharrastukset?

%-osuudet vastauksista

	äiti	isä	sisarukset		
			1.	2.	3.
- ei musiikkiharrastuksia.....	32,5	35	12,5	12,5	10
- musiikinkuuntelu * (ei taustamusiikki)....	35	47,5	45	12,5	2,5
- konserteissa käynti.....	32,5	12,5	7,5	2,5	0
- kuorolaulu.....	12,5	5	25	5	2,5
- soittaminen.....	10	20	47,5	20	5
soittimet:	piano 3 laulu1	kitara3 syntikka1 viulu1 laulu1	piano10 viulu5 kitara3 sello1 laulu1 rummut1		

*tarkoitetaan keskittyntä kuuntelua

8. Millaista musiikkia kotonasi kuunnellaan ja kuka sitä kuuntelee?

%-osuudet

	äiti	isä	sisarukset		
			1.	2.	3.
- iskelmät ja muu viihdemusiikki	37,5	25	7,5	0	0
- rock, pop ja muu kevyt musiikki	15	17,5	52,5	15	0
- jazz	17,5	32,5	10	5	0
- kansanmusiikki	17,5	12,5	2,5	0	0
- klassinen musiikki.....	62,5	35	12,5	5	5
- hengellinen musiikki.....	15	10	5	0	0
- kuoromusiikki.....	27,5	20	15	5	0
- muu, mikä?	5	2,5	17,5	0	0
	panhuilu ooppera	panhuilu	rap 4 kpl heavy 3kpl		

9. Kuinka pitkä matka on kotoasi kuoroharjoituksiin?

%-osuudet vastauksista

- noin 0 - 5 km..... 47,5
- noin 6 - 10 km..... 22,5
- noin 11 - 15 km7,5
- noin 16 - 20 km7,5
- enemmän kuin 20 km..... 15

10. Millä kuljet kuoroharjoituksiin?

%-osuudet vastauksista

- kävellen/pyörällä..... 20
- henkilöautolla..... 60
- linja-autolla/junalla.....20

11. Millaisia kuorolauluja mieluiten laulat ?

%-osuudet vastauksista

Vaihtoehdot (1-5):	1=en pidä lainkaan					
	5=pidän paljon					
	1	2	3	4	5	
1. klassisia kuorolauluja (esim. Handel: Hallelujah tai Panis Angelicus).....	18	20	31	13	18	ka. 2,9
2. kansanmusiikkia.....	23	28	23	23	3	ka. 2,5
3. hengellistä musiikkia	39	24	18	16	3	ka. 2,2
4. viihdemusiikkia.....	20	17	34	23	6	ka. 2,8
5. lastenmusiikkia.....	26	29	26	8	11	ka. 2,5
6. yksiäänisiä kuorolauluja.....	56	23	5	13	3	ka. 2,5
7. moniäänisiä kuorolauluja.....	15	2,5	15	25	42,5	ka. 3,8
8. suomenkielisiä kuorolauluja.....	8	5	20	31	36	ka. 3,8
9. ulkomaankielisiä kuorolauluja.....	20	18	21	15	26	ka. 3,1
10. muuta, mitä?: (Rock 2kpl, ooppera, jazz, suomennettuja, englannin kielisiä.) (N = 6)						

12. Miten seuraavat lauseet sopivat sinuun?

Ympyröi oikea vaihtoehto jokaiselta riviltä.

Vastausvaihtoehdot (1-5):

1 = ei pidä paikkaansa

5 = pitää täysin paikkansa

1. Laulan silloin tällöin muutenkin kuin kuorossa ilman sen kummempia tavoitteita.	1	2	3	4	5
2. Tavoitteeni on päästä jatkossa vanhempien poikien kuoroon.	1	2	3	4	5
3. Haluan oppia laulamaan omaksi ja vähän muidenkin iloksi.	1	2	3	4	5
4. Tavoitteenani on musiikkialan ammatti.	1	2	3	4	5
5. Olen ajatellut lopettaa laulamisen kuorossa.	1	2	3	4	5
6. Toivoisin, että laulutaidostani olisi myöhemmin hyötyä.
Millaista hyötyä? _____	1	2	3	4	5
7. Käyn kuorossa niin pitkään kuin vanhempien kanssa on sovittu.	1	2	3	4	5
8. Haluaisin oppia soittamaan myös jotain soitinta.
Mitä soitinta? _____	1	2	3	4	5
9. Toivon pääseväni musiikkikoulun oppilaaksi soittamaan jotain soitinta poikakuoron kautta.	1	2	3	4	5

10. Jos sinulla on lisäksi tavoitteita, joita ei edellä luetelluista käy ilmi, kerro niistä lyhyesti.

13. Miten seuraavat väitteet sopivat sinuun kuorolaulun suhteen?

Ympyröi oikea vaihtoehto jokaiselta riviltä.

Vastausvaihtoehdot (1-5):

1 = ei pidä paikkaansa

5 = pitää täysin paikkansa

1. Innostun erilaisista asioista ja tällä hetkellä minua kiinnostaa erityisesti laulaminen.	1	2	3	4	5
2. Esiintymiset ovat mukavia.	1	2	3	4	5
3. Minulle on aivan sama, millaisia kappaleita laulan.	1	2	3	4	5
4. Laulaessani olen usein musiikin lumoissa.	1	2	3	4	5
5. Kuorokaverit antavat lauluhaluja minullekin.	1	2	3	4	5
6. Muut kaverini ovat kiinnostuneita kuoroharrastuksestani.	1	2	3	4	5
7. Harjoittelen ahkerammin, jos tiedän, että edistymiseni palkitaan	1	2	3	4	5
8. Laulan lähinnä siksi, että vanhempani toivovat sitä.	1	2	3	4	5
9. Vertailemme kavereiden kanssa laulutaitojamme.	1	2	3	4	5
10. Perheessämme on muitakin musiikin harrastajia ja siksi oma laulaminen tuntuu luonnolliselta.	1	2	3	4	5
11. Laulaminen tuntuu usein ikävältä.	1	2	3	4	5
12. Olen harkinnut lopettamista, mutta jatkan lukukauden loppuun, kun kotona niin sovittiin.	1	2	3	4	5
13. Muut kuin kuorokaverit eivät ole kiinnostuneita kuoroharrastuksestani.	1	2	3	4	5
14. Laulan vain sitä, mitä käsketään harjoitella.	1	2	3	4	5
15. Kuoronjohtajan oma laulaminen helpottaa oppimistani.	1	2	3	4	5
16. Käyn kuorossa lähinnä tottumuksen vuoksi.	1	2	3	4	5
17. Käyn kuorossa, koska siellä on paljon mukavia kavereita.	1	2	3	4	5
18. Toisten kuorojen kuunteleminen innostaa minua harjoittelemaan.	1	2	3	4	5
19. Kuoronjohtaja vaatii minulta liikaa.	1	2	3	4	5
20. Käyn kuorossa, koska paras kaverinikin käy siellä.	1	2	3	4	5
21. Haluaisin laulaa solistina konsertissa.	1	2	3	4	5
22. Jos paras kaverini lopettaisi kuoron, minäkin lopettaisin.	1	2	3	4	5
23. Jos nykyinen kuoroni jostain syystä loppuisi, haluaisin uuteen poikakuoroon laulamaan.	1	2	3	4	5
24. Laulan kuorossa, koska saatan päästä ulkomaille esiintymään kuoron kanssa.	1	2	3	4	5
25. Haluan laulaa paremmin kuin kuorokaverini.	1	2	3	4	5

26. Kuoroharjoitukset ovat ihan mukavat, koska tulen hyvin toimeen kuoronjohtajan kanssa.	1	2	3	4	5
27. Minusta on mukavaa olla solistina kuoroharjoituksissa.	1	2	3	4	5

14. Kuorossa laulamisen tärkeys.

Ympyröi oikea vaihtoehto jokaiselta riviltä.

Vastausvaihtoehdot (1-5):

1 = ei pidä paikkaansa

5 = pitää täysin paikkansa

Minulle on tärkeää, että:

1. laulaminen tuottaa iloa ja hyvää mieltä.	1	2	3	4	5
2. laulamani musiikki herättää minussa erilaisia mielikuvia, tunnelmia ja elämyksiä.	1	2	3	4	5
3. edistyn laulamisesa nopeasti	1	2	3	4	5
4. laulamani kappaleet ovat mieluisia.	1	2	3	4	5
5. olen itse ja omakohtaisesti kiinnostunut laulamisesa.	1	2	3	4	5
6. voin laulaa yhdessä kavereiden kanssa.	1	2	3	4	5
7. minua kannustetaan kotona laulamaan	1	2	3	4	5
8. kuoronjohtaja tukee ja kannustaa minua.	1	2	3	4	5
9. osaan kuorokappaleet hyvin	1	2	3	4	5
10. laulutaidosta on minulle myöhemmin hyötyä.	1	2	3	4	5
11. uuden kappaleen tai asian opettelu ei kestä kauan.	1	2	3	4	5
12. pääsen esiintymään.	1	2	3	4	5
13. laulan virheettömästi.	1	2	3	4	5
14. kuoronjohtaja on tyytyväinen.	1	2	3	4	5
15. voin laulaa vain silloin kun se tuntuu mukavalta, ilman pakkoa tai velvoitteita.	1	2	3	4	5
16. paras kaverini laulaa myös samassa kuorossa	1	2	3	4	5

15. Laulatko koulun kuorossa?

- en.....
- kyllä, kuinka usein?.....
- kerran viikossa.....
- kerran kuussa.....
- muutaman kerran vuodessa..

Laulatko koulun juhlissa:

- olen laulanut yksin.....
- kuorossa.....
- jokin muu kokoonpano, mikä?.....
-

16. Mainitse muutama asia, joka innosti sinua tulemaan poikakuoroon laulamaan?

17. Miten alkujaan innostuit kuorossa laulamisesta?

Ympyröi oikea vaihtoehto jokaiselta riviltä.

Vastausvaihtoehdot (1-5):

1 = ei pidä paikkaansa

5 = pitää täysin paikkansa

1. oma kiinnostus	1	2	3	4	5
2. sisarten esimerkki	1	2	3	4	5
3. ystävien esimerkki	1	2	3	4	5
4. vanhempien toivomuksesta	1	2	3	4	5
5. jostain muusta syystä, mikä? _____	1	2	3	4	5

**18. Miltä ensimmäiset kuoroharjoitukset tuntuivat?
Mainitse muutama asia.**

19. Mistä sait tiedon, että kuoroon haetaan uusia laulajia?

Rastita oikea vaihtoehto.

1. Kavereilta.....
2. Lehestä.....
3. Vanhemmilta.....
4. Joku muu, mikä? _____

20. Kuoroni kappaleet ovat vaikeustasoltaan

1. Liian helppoja.....
2. Sopivia.....
3. Liian vaikeita.....

21. Harjoittelen kotona kuorokappaleita

1. Joka päivä.....
2. 3-4 kertaa viikossa.....
3. kerran viikossa.....
4. en kertaakaan.....

22. Kuoroharjoitusten pituus on mielestäni

1. Sopiva.....
2. Liian pitkä.....
3. Liian lyhyt.....

23. Kuorollani on esiintymisiä

1. Liian paljon.....
2. Liian vähän.....
3. Sopivasti.....

24. Kerro mitä mukavia tai ikäviä asioita muistuu mieleesi poikakuorourasi ajalta.

Kiitos vastauksistasi!